

**Informacja z zakresu profilu
ryzyka i poziomu kapitału
Banku Spółdzielczego w
Inowrocławiu – III filar NUK
według stanu na dzień 31 grudnia
2019 roku**

1.	PODMIOTY OBJĘTE INFORMACJĄ.....	3
1.1.	INFORMACJE OGÓLNE O BANKU	3
1.2.	ORGANY BANKU	4
1.3.	PRZEDMIOT DZIAŁANIA.....	4
2.	CELE I STRATEGIE W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM.....	6
2.1.	CELE DLA ISTOTNYCH RODZAJÓW RYZYKA ORAZ SPOSÓB ICH REALIZACJI.....	6
2.1.1	<i>Strategia i procesy zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka</i>	6
2.1.2	<i>Organizacja procesu zarządzania ryzykiem</i>	11
2.1.3	<i>Metody pomiaru poszczególnych rodzajów ryzyka, stosowane limity ograniczające ryzyko, polityka stosowanych zabezpieczeń ograniczających ryzyko, opis innych metod ograniczania ryzyka stosowanych w Banku</i>	12
2.1.4	<i>Oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w instytucji</i>	23
2.1.5	<i>Oświadczenie Zarządu Banku w zakresie profilu ryzyka</i>	23
2.2.	INFORMACJA W ZAKRESIE ZASAD ZARZĄDZANIA.....	25
2.2.1	<i>Liczba stanowisk dyrektorskich zajmowanych przez członków organu zarządzającego</i>	25
2.2.2	<i>Polityka wyboru członków Zarządu i Rady Nadzorczej w Banku, strategia zróżnicowania wyboru, informacja o odpowiedności</i>	25
2.2.3	<i>Informacja o utworzonych Komitetach ds. ryzyka</i>	26
2.2.4	<i>System przepływu informacji w zakresie ryzyka stosowany w Banku</i>	27
3	ZAKRES STOSOWANIA WYMOGÓW ROZPORZĄDZENIA.....	28
4	FUNDUSZE WŁASNE	28
4.1.	BUDOWA FUNDUSZY WŁASNYCH.....	28
4.2.	OGÓLNY OPIS CECH INSTRUMENTÓW W KAPITALE PODSTAWOWYM TIER I I INSTRUMENTÓW DODATKOWYCH W TIER I ORAZ INSTRUMENTÓW W KAPITALE TIER II.....	29
5	WYMOGI KAPITAŁOWE.....	30
5.1.	METODA SZACOWANIA KAPITAŁU WEWNĘTRZNEGO ORAZ PRZYJĘTY PRZEZ BANK POZIOM ADEKWATNOŚCI KAPITAŁOWEJ	30
5.2.	REGULACYJNY WYMÓG KAPITAŁOWY NA RYZYKO KREDYTOWE W PODZIALE NA KATEGORIE EKSPOZYCJI.....	31
5.3.	ŁĄCZNE WYMOGI KAPITAŁOWE Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO, WALUTOWEGO I OPERACYJNEGO	32
6	EKSPOZYCJA NA RYZYKO KREDYTOWE KONTRAHENTA	32
7	BUFORY KAPITAŁOWE	32
8	WSKAŹNIKI GLOBALNEGO ZNACZENIA SYSTEMOWEGO.	32
9	RYZYKO KREDYTOWE.....	32
9.1.	DEFINICJA DLA NALEŻNOŚCI PRZETERMINOWANYCH I ZAGROŻONYCH.....	32
9.2.	OPIS STRATEGII PRZYJĘTYCH W CELU OKREŚLENIA KOREKT Z TYTUŁU SZCZEGÓLNEGO I OGÓLNEGO RYZYKA KREDYTOWEGO	33
9.3.	KLASY EKSPOZYCJI KREDYTOWYCH, A TAKŻE ŚREDNIA KWOTA EKSPOZYCJI W DANYM OKRESIE Z PODZIAŁEM NA RÓŻNE KATEGORIE EKSPOZYCJI	33
9.4.	STRUKTURA GEOGRAFICZNA EKSPOZYCJI KREDYTOWYCH	34
9.5.	STRUKTURA BRANŻOWA EKSPOZYCJI KREDYTOWYCH	34
9.6.	STRUKTURA EKSPOZYCJI KREDYTOWYCH WEDŁUG TERMINÓW ZAPADALNOŚCI	35
9.7.	STRUKTURA EKSPOZYCJI ZAGROŻONYCH WEDŁUG KATEGORII BRANŻ	36

9.8.	ZMIANA STANU KOREKT I REZERW/ODPISÓW Z TYTUŁU EKSPozyCJI ZAGROŻONYCH WRAZ Z SALDEM POCZĄTKOWYM I KOŃCOWYM.....	36
10	TECHNIKI OGRANICZANIA RYZYKA KREDYTOWEGO	37
11	KORZYSTANIE Z OCEN ZEWNĘTRZNYCH INSTYTUCJI OCENY WIARYGODNOŚCI KREDYTOWEJ ECAI	37
12	RYZYZKO RYNKOWE.....	38
13	RYZYZKO OPERACYJNE	38
14	EKSPozyCJE KAPITAŁOWE.....	39
14.1.	METODY WYCENY I CELE NABYCIA EKSPozyCJI KAPITAŁOWYCH.....	39
14.2.	WARTOŚĆ EKSPozyCJI KAPITAŁOWYCH.....	40
14.3.	RODZAJE, CHARAKTER ORAZ KWOTY INNYCH EKSPozyCJI	40
14.4.	ZREALIZOWANE ZYSKI LUB STRATY INNYCH EKSPozyCJI	40
15	RYZYZKO STOPY PROCENTOWEJ W PORTFELU NIEHANDLOWYM	41
16	POLITYKA ZMIENNYCH SKŁADNIKÓW WYNAGRODZEŃ	42
17	RYZYZKO PŁYNNOŚCI.....	43
18	DŹWIGNIA FINANSOWA.....	47
19	KONTROLA WEWNĘTRZNA.....	49
20	AKTYWA OBCIĄŻONE/NIEOBCIĄŻONE	51
21	EKSPozyCJE NIEOBSŁUGIWANE I RESTRUKTURYZOWANE.....	52

1. Podmioty objęte informacją

Niniejsza informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału dotyczy Banku Spółdzielczego w Inowrocławiu.

Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony IPS-SGB, którego głównym celem jest zapewnianie płynności i wypłacalności.

Z uczestnictwa w Systemie wynikają korzyści – między innymi dostęp do środków pomocowych w sytuacjach zagrożenia płynności lub wypłacalności, oraz obowiązki, do których należy m.in. stosowanie systemu limitów ustalonych w Systemie oraz poddawanie się działaniom prewencyjnym podejmowanym przez jednostkę zarządzającą Systemem.

1.1. Informacje ogólne o Banku

Bank Spółdzielczy w Inowrocławiu z siedzibą w Inowrocławiu przy ulicy Solankowej 11; 88-100 Inowrocław, powiat inowrocławski, województwo kujawsko-pomorskie będący Spółdzielnią wpisany jest do Rejestru Przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Bydgoszczy, XIII Wydział Gospodarczy pod numerem 0000026852, Regon – 000494864, NIP – 556-080-46-24.

Bank prowadzi działalność na podstawie:

1. Ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz.U. z 2020 r. poz. 449).
2. Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 2357 z 2020 r. poz. 284, 288, 321).
3. Ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2020 r. poz. 275,568,695,875).
4. Ustawy z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351, 1495, 1571, 1655, 1680, z 2020 r. poz. 568).

Podstawowym aktem regulującym organizację Banku jest Statut Banku Spółdzielczego w Inowrocławiu.

W 2019 roku Bank Spółdzielczy w Inowrocławiu prowadził działalność w:

- Centrali Banku znajdującej się przy ul. Solankowej 11,
- Punkcie Kasowym w siedzibie Starostwa Powiatowego przy ul. Mątewskiej 17,
- Za pośrednictwem banku internetowego,
- Za pośrednictwem agencji – w przypadku wystąpienia takiej konieczności.

Bank, na podstawie i zasadach określonych w art. 4 i art. 16 ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych zrzeszony jest z SGB Bank S.A. z siedzibą w Poznaniu tworząc Spółdzielczą Grupą Bankową.

Bank działa na terenie całego kraju. Bank Spółdzielczy w Inowrocławiu nie działa w grupie kapitałowej i nie posiada podmiotów zależnych i dominujących.

Niniejszy dokument obejmuje informacje określone w części ósmej Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (CRR).

Bank nie ujawnia informacji uznanych za nieistotne tj., gdy ich pominięcie nie zmieni oceny użytkownika opierającego się na informacji podlegającej ujawnieniu, przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych.

Bank nie ujawniania informacji zastrzeżonych lub poufnych. Informacje uznaje się za zastrzeżone, jeżeli ich podanie do wiadomości publicznej osłabiłoby jego pozycję konkurencyjną. Informacje uznaje się za poufne, jeśli Bank zobowiązał się wobec klienta do zachowania poufności.

Przedstawione w niniejszej Informacji dane sporządzone zostały według stanu na 31.12.2019r.

1.2. Organy Banku

Organami Banku są:

1. Zebranie Grup Członkowskich;
2. Zebranie Przedstawicieli Członków;
3. Rada Nadzorcza;
4. Zarząd.

Skład Rady Nadzorczej na dzień 31.12.2019 roku:

1. Jerzy Stanny - Przewodniczący Rady Nadzorczej;
2. Tomasz Osajda – Z-ca Przewodniczącego Rady Nadzorczej;
3. Joanna Czarnecka – Sekretarz Rady Nadzorczej;
4. Feliks Graczyk – Członek Rady Nadzorczej;
5. Andrzej Kozłowski – Członek Rady Nadzorczej;
6. Józef Lewandowski – Członek Rady Nadzorczej;
7. Dominik Majorek – Członek Rady Nadzorczej.

Skład Zarządu na dzień 31.12.2019 roku:

1. Beata Wierzbicka – Skroś – Prezes Zarządu;
2. Magdalena Wiśniewska – Wiceprezes Zarządu;
3. Joanna Kłosowska – Pietrzak – Wiceprezes Zarządu

1.3. Przedmiot działania

Bank wykonuje następujące czynności bankowe:

- 1) przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów,
- 2) prowadzenie innych rachunków bankowych,

- 3) udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych osobom fizycznym zamieszkującym lub prowadzącym przedsiębiorstwo na terenie działania Banku lub osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym nie posiadającym osobowości prawnej a posiadającym zdolność prawną, mającym siedzibę lub jednostki organizacyjne na terenie działania Banku,
- 4) udzielanie, w zakresie i trybie uzgodnionym z Bankiem Zrzeszającym, gwarancji bankowych i poręczeń osobom fizycznym zamieszkującym lub prowadzącym przedsiębiorstwo na terenie działania Banku lub osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym nie posiadającym osobowości prawnej a posiadającym zdolność prawną, mającym siedzibę lub jednostki organizacyjne na terenie działania Banku,
- 5) przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych,
- 6) operacje czekowe i wekslowe,
- 7) wydawanie kart płatniczych oraz wykonywanie operacji przy ich użyciu,
- 8) nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych,
- 9) przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych,
- 10) prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych,
- 11) pośrednictwo w dokonywaniu przekazów pieniężnych oraz rozliczeń w obrocie dewizowym,
- 12) emitowanie bankowych papierów wartościowych.

Bank wykonuje następujące czynności bankowe w imieniu i na rzecz Banku Zrzeszającego:

- 1) wydawanie kart płatniczych,
- 2) udzielanie kredytów.

Ponadto Bank wykonuje następujące czynności:

- 1) obejmuje lub nabywa akcje i prawa z akcji, udziały innej osoby prawnej i jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych, przy czym każdorazowe objęcie lub nabycie z wyłączeniem objęcia lub nabycia akcji, praw z akcji lub udziałów banków wymaga uzyskania zgody Banku Zrzeszającego,
- 2) dokonuje obrotu papierami wartościowymi,
- 3) dokonuje, na warunkach uzgodnionych z dłużnikiem, zamiany wierzytelności na składniki majątku dłużnika, z tym że Bank jest obowiązany do ich sprzedaży w okresie nie dłuższym niż 5 lat od daty nabycia,
- 4) nabywa i zbywa nieruchomości,
- 5) świadczy usługi konsultacyjno – doradcze w sprawach finansowych,
- 6) świadczy inne usługi finansowe w zakresie:
 - a) pośrednictwa ubezpieczeniowego w zakresie działalności agencyjnej,
 - b) wykonywania w imieniu i na rzecz Banku Zrzeszającego określonych w pełnomocnictwie tego Banku operacji związanych z pośrednictwem w dokonywaniu przekazów pieniężnych za granicę,
 - c) działalności factoringowej,

- d) wykonywania w imieniu i na rzecz Banku Zrzeszającego, na podstawie umowy agencyjnej, usług w zakresie obsługi międzynarodowych i krajowych przekazów pieniężnych w ramach sieci Western Union Money Transfer,
- e) świadczenia usług zaufania oraz wydawania środków identyfikacji elektronicznej w rozumieniu przepisów o usługach zaufania,
- f) pośredniczenia w zakresie sprzedaży usług leasingu finansowego,

Bank może prowadzić działalność społeczną i oświatowo - kulturalną na rzecz swoich członków i ich środowiska.

Bank bezpłatnie pośredniczy w przyjmowaniu i przekazywaniu wniosków w ramach programu 500 +.

2. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem

2.1. Cele dla istotnych rodzajów ryzyka oraz sposób ich realizacji

Cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka i sposoby ich realizacji Bank określił w „Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Inowrocławiu”.

Strategia zarządzania ryzykiem określa:

- 1) w części pierwszej ogólne zasady systemu zarządzania ryzykiem, w tym:
 - a) strukturę organizacyjną w zakresie zarządzania ryzykiem, podział zadań na trzy poziomy zarządzania;
 - b) zadania organów Banku, komitetów, jednostek organizacyjnych i poszczególnych osób w procesie zarządzania ryzykiem;
 - c) schemat procedur odnoszących się do zarządzania ryzykiem w Banku;
 - d) ogólne zasady identyfikacji, pomiaru lub szacowania ryzyka, w tym zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych;
 - e) ogólne zasady monitorowania i kontroli ryzyka;
 - f) organizację systemu informacji zarządczej;
- 2) w części drugiej:
 - a) cele strategiczne w zakresie zarządzania istotnymi rodzajami ryzyka w Banku i ogólnie sposób ich realizacji;
 - b) generalną skłonność do podejmowania przez Bank ryzyka – apetyt na ryzyko.

2.1.1 Strategia i procesy zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka

W procesie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, strategiczne cele dla Banku zatwierdza Rada Nadzorcza. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się w oparciu o opracowane w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd wewnętrzne procedury, które określają sposób identyfikacji, pomiaru, monitorowania i raportowania poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych przez Bank za istotne.

Do rodzajów ryzyka uznanych przez Bank za istotne, zaliczane są:

1) RYZYKO KREDYTOWE (w tym koncentracji, detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie)

A. RYZYKO KREDYTOWE

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego obejmują:

- 1) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
- 2) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od 9%;
- 3) utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi i odpisami na odsetki należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 35%;
- 4) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

B. RYZYKO KONCENTRACJI

Cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji obejmują:

- 1) utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
- 2) bezwzględne przestrzeganie limitów dużych ekspozycji określonych w CRR;
- 3) budowę, weryfikację i aktualizację Zasad zarządzania ryzykiem koncentracji;

C. RYZYKO DETALICZNYCH EKSPOZYCJI KREDYTOWYCH

Cele strategiczne w zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z detalicznymi ekspozycjami kredytowymi, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi;
- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem detalicznych ekspozycji kredytowych mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- 3) utrzymywanie udziału portfela detalicznych ekspozycji zagrożonych na poziomie nie wyższym od 10% całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych;
- 4) zaangażowanie się w detaliczne ekspozycje kredytowe maksymalnie do 10% ich udziału w portfelu kredytowym.

D. RYZYKO EKSPOZYCJI KREDYTOWYCH ZABEZPIECZONYCH HIPOTECZNIE

Cele strategiczne w zakresie ryzyka związanego z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie;
- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- 3) utrzymywanie udziału portfela kredytów zagrożonych zabezpieczonych hipotecznie na poziomie nie wyższym od 10% całego portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie;
- 4) zaangażowanie się w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie maksymalnie do 80 % ich udziału w portfelu kredytowym.

2) RYZYKO OPERACYJNE

Cele strategiczne w zakresie ryzyka operacyjnego obejmują:

- 1) optymalizację efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania;
- 2) racjonalizację kosztów;
- 3) zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;
- 4) automatyzację procesów realizowanych w Banku, pozwalającą w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich;
- 5) wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

3) RYZYKO PŁYNNOŚCI

Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:

- 1) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- 2) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji.

4) RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ W PORTFELU BANKOWYM

Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:

- 1) optymalizację wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;

- 2) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
- 3) utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej, lecz nie więcej niż 20% annualizowanego wyniku odsetkowego dla ryzyka przeszacowania oraz 15% annualizowanego wyniku odsetkowego dla ryzyka bazowego;

5) RYZYKO WALUTOWE

Cele strategiczne w zakresie działalności walutowej obejmują:

- 1) obsługę klientów Banku w zakresie posiadanych uprawnień walutowych;
- 2) zapewnienie klientom Banku kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych bieżących i terminowych, obsługi kasowej, realizacji przelewów otrzymywanych i wysyłanych za granicę oraz wykonywania innych czynności obrotu dewizowego za pośrednictwem Banku Zrzeszającego;
- 3) minimalizowanie ryzyka walutowego.

6) RYZYKO KAPITAŁOWE

Długoterminowe cele kapitałowe Banku:

- 1) dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności;
- 2) ograniczenie wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko do rodzajów ryzyka przewidzianych przez przepisy prawa przy założeniu braku prowadzenia działalności handlowej;
- 3) posiadanie minimalnej wielkości łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie w 2018 – 13,875%, od 2019 – 14,5%;
- 4) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału Tier I na poziomie w 2018 – 10,875%, od 2019 – 11,5%;
- 5) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału podstawowego Tier I na poziomie w 2018 – 9,375%, od 2019 – 10%;
- 6) obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych na maksymalnym poziomie 55%; tym samym posiadanie wewnętrznego współczynnika kapitałowego na minimalnym poziomie 14,5%;
- 7) dążenie do takiej struktury funduszy Tier I, aby kapitał rezerwowy stanowił 90% funduszy Tier I;
- 8) dywersyfikacja funduszu udziałowego poprzez ograniczenie pakietu udziałów jednego członka do 5% funduszu udziałowego; zwiększenie pakietu udziałów powyżej 5% funduszu udziałowego wymaga zgody Spółdzielni;
- 9) posiadanie zaangażowania w kapitał zakładowy (akcyjny) Banku Zrzeszającego na poziomie minimum 0,5% sumy bilansowej Banku;
- 10) ograniczenie jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych, bankach krajowych, zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych Banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla

utrzymania współczynników kapitałowych na minimalnym poziomie określonym powyżej;

- 11) nie angażowanie się w podmioty kapitałowe będące Uczestnikami Systemu Ochrony, za wyjątkiem Banku Zrzeszającego;

7) RYZYKO BRAKU ZGODNOŚCI

Cele strategiczne w zakresie ryzyka braku zgodności obejmują:

- 1) zapewnienie działania Banku zgodnego z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi;
- 2) zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
- 3) dążenie i dbałość o:
 - a) wizerunek zewnętrzny Banku rozumiany jako instytucja zaufania publicznego,
 - b) pozytywny odbiór Banku przez klientów,
 - c) przejrzystość działań Banku wobec klientów,
 - d) stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank.

W dniu 05.02.2020 r. Zarząd Banku przyjął nową Strategię Zarządzania Ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Inowrocławiu, która została zatwierdzona Uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 18.02.2020 r. W procedurze tej zostały zmienione cele strategiczne w stosunku do :

- 1) Ryzyka kredytowego w zakresie:
 - utrzymywania jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od 8,10 % - wskaźnik ostrzegawczy; wskaźnik krytyczny przyjęty przez Bank wynosi 9%;
 - dopisany został nowy cel strategiczny w zakresie identyfikacji oraz maksymalnego ograniczenia zagrożenia utraty płynności oraz wypłacalności dłużnika poprzez właściwą identyfikację, administrowanie i zarządzanie ekspozycjami nieobsługiwanymi i restrukturyzowanymi;
- 2) Ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych w zakresie utrzymywania udziału portfela detalicznych ekspozycji zagrożonych na poziomie nie wyższym od 2% całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych
- 3) Dopisany został rozdział przedstawiający cele strategiczne w zakresie ryzyka zarządzania ekspozycjami kredytowymi nieobsługiwanymi i restrukturyzowanymi. Celem strategicznym zarządzania ekspozycjami nieobsługiwanymi i restrukturyzowanymi jest zapewnienie w średnim terminie realizacji celów związanych z oczekiwanym poziomem portfela zagrożonego oraz poziomem rezerw celowych Banku, zgodnie z wymogami IPS-SGB oraz założeniami planu finansowego Banku i Wewnętrznego Planu Naprawy (jeżeli Bank taki realizuje).
- 4) Ryzyka stopy procentowej w zakresie utrzymywania poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad

zarządzania ryzykiem stopy procentowej, lecz nie więcej niż 20 % annualizowanego wyniku odsetkowego dla ryzyka przeszacowania, 5 % annualizowanego wyniku odsetkowego dla ryzyka bazowego oraz 1 % funduszy własnych dla zmiany wartości ekonomicznej Banku.

2.1.2 Organizacja procesu zarządzania ryzykiem

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech niezależnych poziomach:

- 1) na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;
- 2) na drugi poziom składa się:
 - a) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, na które składa się: identyfikacja, pomiar lub szacowaniem, kontrola, monitorowanie oraz sprawozdawanie ryzyka;
 - b) działalność komórki do spraw zgodności;
- 3) na trzeci poziom składa się działalność komórki audytu wewnętrznego, przy czym w związku uczestnictwem Banku w Systemie Ochrony, tę działalność wykonuje Spółdzielnia.

Zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie jest niezależne od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie.

Zgodnie z obowiązującą w Banku strukturą organizacyjną, w ramach poziomu pierwszego funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska:

- 1) Zespół ds. Księgowości i Rozliczeń,
- 2) Zespół Kredyty,
- 3) Zespół Depozytowo-Kasowy,
- 4) Punkt Kasowy,
- 5) Zespół ds. Analiz Kredytowych;

W ramach poziomu drugiego lit. a) funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska:

- 1) Zespół ds. Analiz Ryzyka;
- 2) Zespół ds. Analizy zabezpieczeń, Monitoringu, Restrukturyzacji i Windykacji;
- 3) Zespół ds. Analiz Kredytowych;
- 4) Inspektor Ochrony Danych Osobowych;
- 5) Główny Księgowy.

W ramach poziomu drugiego lit. b) funkcjonuje Stanowisko ds. Zgodności.

Pracownicy/komórki organizacyjne odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie, w zakresie o którym mowa w lit. a) wykonują zadania związane z identyfikacją, pomiarem lub szacowaniem, kontrolą, monitorowaniem oraz sprawozdawaniem każdego istotnego ryzyka.

Rada Nadzorcza w systemie zarządzania ryzykiem sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem braku zgodności oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność.

Zarząd w systemie zarządzania ryzykiem projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie, spójnego ze strategią zarządzania Bankiem, systemu zarządzania ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest przez poszczególnych członków Zarządu w ramach przypisanych im obowiązków przy czym nadzór nad drugim poziomem zarządzania przypisany jest Prezesowi Zarządu.

2.1.3 Metody pomiaru poszczególnych rodzajów ryzyka, stosowane limity ograniczające ryzyko, polityka stosowanych zabezpieczeń ograniczających ryzyko, opis innych metod ograniczania ryzyka stosowanych w Banku
--

Bank dokonuje identyfikacji i pomiaru/szacowania ryzyka w oparciu o metody i modele, dostosowane do profilu, skali i złożoności ryzyka. Częstotliwość pomiaru ryzyka dostosowana jest do wielkości, charakteru oraz zmienności poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka w działalności Banku. Metody/modeli, w szczególności ich założenia są poddawane okresowej ocenie uwzględniającej testowanie, weryfikację historyczną i planowane działania generujące ryzyko. Przegląd i aktualizacja metod/modeli lub systemów pomiaru ryzyka przeprowadzane są wraz z przeglądem procedur dotyczących zarządzania ryzykiem.

1) Ryzyko kredytowe

Pomiar ryzyka kredytowego Bank dzieli na dwa poziomy:

- a) indywidualny
- b) portfelowy,

w ramach których ryzyko jest mierzone odpowiednio poprzez:

- a) wycenę każdej ekspozycji i tworzenie rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 roku w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (...) wraz ze zmianami wprowadzonymi Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 października 2017 roku
- b) dla portfela kredytowego:
 - ocenę struktury podmiotowej, rodzajowej i jakościowej portfela kredytowego,
 - ocenę poziomu wskaźnika kredytów zagrożonych, badanie udziału portfeli kredytów zagrożonych w podportfelach kredytowych,
 - ocenę wielkości salda rezerw celowych/różnicy wartości rezerw i aktualizacji w porównaniu z wielkością wyniku na działalności bankowej i wielkością wyniku finansowego Banku,
 - ocenę stopnia pokrycia rezerwami celowymi kredytów zagrożonych,
 - ocenę wartości odzysku z zabezpieczeń,
 - ocenę udziału kredytów restrukturyzowanych w portfelu kredytowym,
 - ocenę wskaźnika Texas, w przypadku w którym wskaźnik kredytów zagrożonych (NPL) jest nie mniejszy niż 5%,
 - ocenę poziomu pokrycia kredytów zabezpieczeniami,

- monitorowania kredytów, ich struktury, czynników ryzyka,
- analizę ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe,
- analizę ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji,
- ocenę skali stosowanych odstępstw od warunków kredytowania i ich wpływu na ryzyko,
- przeprowadzanie testów warunków skrajnych;

Bank ogranicza ryzyko kredytowe poprzez:

- prowadzenie odpowiedniej polityki kredytowej, w tym standardów kredytowych dotyczących oceny zdolności kredytowej,
- stosowanie zabezpieczeń spłaty kredytów,
- stosowanie systemu limitów.

W obszarze ryzyka kredytowego Bank stosuje następujące limity:

1) W odniesieniu do maksymalnej kwoty jednostkowej:

Tabela 1. Wysokość limitów jednostkowych.

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>wartość</i>
Kredyt dla klientów instytucjonalnych udzielony nowemu Klientowi (nie dotyczy JST)	4 000 000,00 zł*
Kredyt na działalność gospodarczą	7 500 000,00 zł
Kredyt preferencyjny na finansowanie działalności rolniczej i przetwórstwa rolnospożywczego	3 000 000,00 zł
Kredyt dla jednostek samorządu terytorialnego	5 000 000,00 zł
Kredyt gotówkowy	255 550,00 zł
Kredyt odnawialny w ROR	255 550,00 zł
Kredyt mieszkaniowy	1 000 000,00 zł
Kredyt konsolidacyjny	1 000 000,00 zł
Kredyt konsumpcyjny zabezpieczony hipotecznie	80 000,00 zł
Pożyczka hipoteczna	dla osób prowadzących działalność gospodarczą /rolniczą 300 000,00 zł dla osób nie prowadzących działalności gospodarczej/ rolniczej 500 000,00 zł
Gwarancja lub poręczenie udzielone na zlecenie podmiotu finansowego i niefinansowego	4 000 000,00 zł
Karty kredytowe	20 000,00 zł (Visa, MasterCard), 80 000,00 zł (MasterCard Gold). (w zaokrągleniu do 100 zł)

*Wartość ta nie może być wyższa niż wartość limitów określonych w wierszach 2-12

2) W odniesieniu do maksymalnego okresu kredytowania:

Tabela 2. Maksymalne okresy kredytowania.

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>Maksymalny okres kredytowania</i>
Kredyt na działalność gospodarczą (w tym rolniczą)	25 lat
Kredyt preferencyjny na finansowanie działalności rolniczej i przetwórstwa rolno-spożywczego	15 lat
Kredyt dla jednostek samorządu terytorialnego	20 lat
Kredyt gotówkowy	10 lat
Kredyt odnawialny w ROR	5 lat
Kredyt mieszkaniowy	30 lat
Kredyt konsolidacyjny	30 lat
Kredyt konsumpcyjny zabezpieczony hipotecznie	10 lat
Pożyczka hipoteczna	30 lat
Gwarancja lub poręczenie udzielone na zlecenie podmiotu finansowego i niefinansowego	10 lat
Karty kredytowe	48 miesięcy (okres ważności karty), z możliwością automatycznego wznowienia karty na kolejne 48 miesięcy

W obszarze ryzyka koncentracji Bank stosuje następujące limity:

W celu ograniczania ryzyka Bank przyjął następujące limity:

- 1) w jeden podmiot lub podmioty powiązane – maksymalnie 15% uznanego kapitału;
- 2) w jeden podmiot lub podmioty powiązane jeśli klient jest instytucją lub jeżeli do grupy powiązanych klientów należy co najmniej jedna instytucja – maksymalnie 50% kapitału uznanego;
- 3) wobec członków Rady Nadzorczej, członków Zarządu, pracowników zajmujących kierownicze stanowiska, podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie z członkiem Rady Nadzorczej, członkiem Zarządu, pracownikiem zajmującym kierownicze stanowisko – maksymalnie 6% kapitału podstawowego Tier I.

W Banku zostały ustalone dodatkowe limity na łączną kwotę ekspozycji wobec jednego podmiotu lub grupy powiązanych klientów w wysokości:

Tabela 3. Wysokość limitów koncentracji podmiotowej.

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>Maksymalna wysokość</i>
dużych ekspozycji	100% uznanego kapitału
istotnych ekspozycji	200% uznanego kapitału

Wysokości limitów ustanowionych na poszczególne sektory gospodarcze, wobec klientów prowadzących tę samą działalność lub dokonujących obrotu tymi samymi towarami przedstawiają się następująco:

Tabela 4. Wysokość limitów koncentracji branżowej.

<i>Nazwa branży</i>	<i>Maksymalna wysokość</i>
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	120% uznanego kapitału
Górnictwo	25% uznanego kapitału

Przetwórstwo przemysłowe	40% uznanego kapitału
Budownictwo	80% uznanego kapitału
Handel hurtowy i detaliczny	60% uznanego kapitału
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z	50% uznanego kapitału
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	40% uznanego kapitału
Hotele i restauracja	40% uznanego kapitału
Administracja publiczna	50% uznanego kapitału

Wysokości limitów ustanowionych na poszczególne rodzaje zabezpieczenia przedstawiają się następująco:

Tabela 5. Wysokość limitów koncentracji zabezpieczeń.

Rodzaj zabezpieczenia	Maksymalna wysokość
hipoteka mieszkalna	40% uznanego kapitału
hipoteka komercyjna	220% uznanego kapitału
hipoteka pozostała	100% uznanego kapitału
zastaw	30% uznanego kapitału

W obszarze ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych Bank nie ustalił dodatkowych limitów zaangażowań. W Banku występują limity określające apetyt na ryzyko tj:

Tabela 6. Wysokość limitów detalicznych ekspozycji zagrożonych.

Rodzaj limitu	Maksymalna wysokość
Udział zagrożonych detalicznych ekspozycji kredytowych w detalicznych ekspozycjach kredytowych ogółem	10%
Udział detalicznych ekspozycji kredytowych w portfelu kredytowym ogółem	10%

W obszarze ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie Bank stosuje następujące limity:

Bank dokonał wyboru pozycji objętych systemem limitowania kierując się zasadą, że ograniczeniem wewnętrznym będą objęte te rodzaje ekspozycji, które wiążą się z większym ryzykiem kredytowym; rodzaj i wysokość limitów przedstawia się następująco:

- 1) **ze względu na rodzaj produktu:**
 - a) kredyty mieszkaniowe – 30% kapitału uznanego,
 - b) kredyty inwestycyjne – 250% kapitału uznanego;
- 2) **ze względu na cel kredytowania:**
 - a) związane z finansowaniem nieruchomości, np. zakup nieruchomości, remont, modernizacja, przebudowa, wykończenie i adaptacja – 240% kapitału uznanego,
 - b) pozostałe cele, nie związane z finansowaniem nieruchomości – 70% uznanego kapitału;
- 3) **ze względu na rodzaj klienta:**
 - a) osoba fizyczna - 25% kapitału uznanego,
 - b) rolnik indywidualny – 70% kapitału uznanego,

- c) przedsiębiorca indywidualny – 45% kapitału uznanego,
- d) przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie – 145% kapitału uznanego,
- e) sektor finansowy – 10% kapitału uznanego,
- f) pozostali – 15% kapitału uznanego;

4) ze względu na rodzaj nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie:

- a) mieszkalna – 30% kapitału uznanego,
- b) komercyjna – 190% kapitału uznanego,
- c) pozostała – 90% kapitału uznanego.

Ponadto, Bank przyjął limit ograniczający ryzyko całego portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie na poziomie **310%** kapitału uznanego.

2) Ryzyko operacyjne

Pomiar ryzyka operacyjnego odbywa się z dwóch punktów widzenia:

- a) na podstawie incydentów/zdarzeń operacyjnych, które miały miejsce
 - b) na podstawie oceny zdarzeń, które mogą zaistnieć/zdarzeń potencjalnych,
- w oparciu o:

- „mapę ryzyka operacyjnego”,
- testy warunków skrajnych,
- Kluczowe Wskaźniki Ryzyka,
- samoocenę ryzyka,

Bank ogranicza ryzyko operacyjne poprzez:

- a) wdrożenie regulacji wewnętrznych opisujących realizowane w Banku procesy, systemy i oferowane Klientom produkty,
- b) wydawanie rekomendacji lub zaleceń, które pozwalają na zminimalizowanie ryzyka,
- c) stosowanie mechanizmów kontrolnych (m.in. wprowadzenie w Banku systemu zatwierdzania/akceptacji „na drugą rękę”, regularne przeprowadzanie kontroli wewnętrznych),
- d) transferowanie ryzyka,
- e) stosowanie planów ciągłości działania.

W obszarze ryzyka operacyjnego Bank stosuje następujące limity:

Tabela 7. Wysokość limitów ryzyka operacyjnego

<i>Rodzaj limitu/klasa zdarzenia</i>	<i>Limit w tys. zł.</i>
Oszustwa wewnętrzne	0
Oszustwa zewnętrzne	0
Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	20
Klienci, produkty i praktyki operacyjne	20
Szkody związane z aktywami rzeczowymi	20
Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	100
Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	150

3) Ryzyko płynności

Bank zarządza, w tym mierzy ryzyko płynności w trzech horyzontach czasowych:

- a) płynności bieżącej,
- b) płynności krótkoterminowej (do 30 dni) – stosując przepływy pieniężne,
- c) płynności strukturalnej (wynikającej z wszystkich aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych, w tym płynności średnio- i długoterminowej) – stosując:
 - ocenę stabilności źródeł finansowania działalności Banku, w tym zwłaszcza depozytów (m.in. ustalenie poziomu osadu, uzależnienie od finansowania dużych deponentów, osób wewnętrznych, jednostek samorządu terytorialnego),
 - zestawienie urealnionych terminów płatności aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych – Lukę płynności,
 - analizę wskaźników płynnościowych,
 - ocenę poziomu aktywów płynnych,
 - testy warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez:

- a) stosowanie systemu limitów,
- b) monitorowanie i reagowanie na sygnały wczesnego ostrzegania,
- c) utrzymywanie aktywów nieobciążonych zabezpieczających sytuację kryzysową w określonym „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni,
- d) posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów płynności.

W obszarze ryzyka płynności Bank stosuje następujące limity:

Tabela 8. Wysokość limitów ryzyka płynności.

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>wartość</i>
Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	Minimum 1
Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	Minimum 1
Limit wskaźnika LCR	Minimum 100%
Limit wskaźnika NSFR	Minimum 111%
Limit luki niedopasowania dla poszczególnych przedziałów czasowych	Do roku minimum 1 Powyżej roku maksimum 1
Udział zobowiązań pozabilansowych udzielonych w sumie bilansowej	Maksimum 10%
Udział łącznej kwoty środków zgromadzonych przez dużych deponentów w bazie depozytowej	Maksimum 20%
udział depozytów powiększonych o fundusze własne w kredytach powiększonych o majątek trwały	Minimum 105%
aktywa nieobciążone powiększone o zobowiązania pozabilansowe otrzymane / pasywa niestabilne	Minimum 100%

4) Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Bank mierzy ryzyko stopy procentowej dla dwóch istotnych rodzajów tego ryzyka:

- a) przeszacowania wynikającego z niedopasowania terminów przeszacowania pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
- b) bazowego spowodowanego niedoskonałą korelacją zmian stóp referencyjnych,
- w oparciu o:
- lukę stopy procentowej,
 - ocenę wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy Banku i wartość ekonomiczną Banku,
 - analizę wskaźników,
 - testy warunków skrajnych

Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez:

- a) stosowanie systemu limitów,
- b) dopasowywanie (w ramach możliwości) terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stóp procentowych oraz stóp referencyjnych.

W obszarze ryzyka stopy procentowej Bank stosuje następujące limity:

Tabela 9. Wysokość limitów ryzyka stopy procentowej.

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>wartość</i>
maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu łącznego ryzyka przeszacowania	20% annualizowanego wyniku odsetkowego
maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka bazowego	5% annualizowanego wyniku odsetkowego pomniejszonego o saldo odpisów na odsetki od należności zagrożonych w danym roku
maksymalnej dopuszczalnej zmiany wartości ekonomicznej Banku	1% kapitału Tier 1

5) Ryzyko walutowe

Bank mierzy ryzyko walutowe w oparciu o:

- wyznaczanie pozycji walutowych,
- analizę wskaźników,
- testy warunków skrajnych,
- ocenę innych rodzajów ryzyka.

Bank ogranicza ryzyko walutowe poprzez:

- a) stosowanie systemu limitów,
- b) domykanie pozycji walutowych.

W obszarze ryzyka walutowego Bank stosuje następujące limity:

Tabela 10. Wysokość limitów ryzyka walutowego.

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>wartość</i>
całkowita pozycja walutowa	maksymalnie 2% funduszy własnych
otwartych indywidualnych pozycji walutowych netto	- 1,00% funduszy własnych Banku - w odniesieniu do EUR; - 0,40% funduszy własnych Banku - w odniesieniu do USD; - 0,60% funduszy własnych Banku - w odniesieniu do GBP

aktywów płynnych dla każdej waluty oddzielnie, na poziomie równym sumie	- 15% środków zgromadzonych przez klientów na rachunkach a`vista i bieżących; - 10% środków utrzymywanych przez klientów na rachunkach terminowych.”
---	---

6) Ryzyko kapitałowe

Bank mierzy ryzyko kapitałowe poprzez:

- wyznaczanie wymogów kapitałowych, w ramach kapitału regulacyjnego,
- szacowanie kapitału wewnętrznego na istotne rodzaje ryzyka,
- ocenę współczynników kapitałowych,
- ocenę relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych,
- dokonywanie testów warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko kapitałowe poprzez:

- utrzymywanie odpowiedniego poziomu współczynników kapitałowych oraz relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych,
- posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów kapitałowych.

Bank stosuje następujące limity alokacji kapitału:

Tabela 11. Wysokość limitów ryzyka kapitałowego.

<i>Rodzaj ryzyka</i>	<i>Wartość % w stosunku do funduszy własnych</i>
Ryzyko kredytowe w tym:	42%
kapitał regulacyjny na ryzyko kredytowe	29%
dodatkowy wymóg kapitałowy	13%
Ryzyko operacyjne w tym:	3,5%
kapitał regulacyjny na ryzyko operacyjne	3,5%
dodatkowy wymóg kapitałowy	0%
Ryzyko walutowe	0%
Ryzyko koncentracji	1,5%
Ryzyko płynności	1%
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	6%
Ryzyko kapitałowe	1%

7) Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności Bank definiuje jako skutki nieprzestrzegania przez Bank przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania. Zarządzanie ryzykiem braku zgodności stanowi, obok funkcji kontroli, drugi element zapewnienia zgodności w Banku. W zarządzaniu ryzykiem braku zgodności Bank przede wszystkim kładzie nacisk na prowadzenie działań zgodnych nie tylko z szeroko rozumianymi normami prawnymi (zewnętrznymi i wewnętrznymi), lecz również normami, które

charakteryzują Bank, jako instytucję zaufania publicznego. Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku obejmuje:

- 1) identyfikację ryzyka;
- 2) ocenę ryzyka;
- 3) kontrolę ryzyka;
- 4) monitorowanie ryzyka;
- 5) raportowanie.

Skutkami naruszeń compliance zakresie ryzyka braku zgodności mogą być:

- 1) wystąpienie sankcji prawnych bądź regulaminowych;
- 2) materialne straty finansowe;
- 3) naruszenie lub utrata reputacji Banku.

Ryzyko braku zgodności zostało przez Bank zidentyfikowane jako ryzyko trudnomierzalne. Z uwagi na fakt, iż incydenty compliance w znacznej części mają podobny charakter do zdarzeń ryzyka operacyjnego dzięki czemu oba rodzaje ryzyka nakładają się na siebie Bank przyjmuje, że kapitał wewnętrzny na ryzyko braku zgodności zawiera się w kapitale wewnętrznym na ryzyko operacyjne.

Szacowanie jakościowe odbywa się w dwóch wymiarach:

- 1) oceny skutków zdarzeń, które mogą wystąpić (w ramach ryzyka operacyjnego);
- 2) oceny skutków zdarzeń, których wystąpienie zostało zarejestrowane w oparciu o rejestr naruszeń compliance.

W stosunku do ryzyk uznanych przez Bank za istotne opracowane zostały metody pomiaru oraz system raportowania, opisany szczegółowo w procedurach dotyczących zasad zarządzania poszczególnym rodzajem ryzyka. Za pomiar, monitorowanie i kontrolę poszczególnych rodzajów ryzyka bankowego odpowiedzialny jest Zespół ds. analiz ryzyka, który raportuje wyniki przeprowadzonych analiz Zarządowi Banku oraz Radzie Nadzorczej. Podstawę monitorowania procesu zarządzania ryzykiem w Banku stanowi formalnie ustanowiony system informacji zarządczej. System sprawozdawczości zarządczej dostarcza informacji na temat:

- 1) rodzajów i wielkości ryzyka w działalności Banku;
- 2) profilu ryzyka;
- 3) stopnia wykorzystania limitów wewnętrznych;
- 4) wyników testów warunków skrajnych;
- 5) skutków decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem.

Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością umożliwiającą dostarczenie informacji o zmianach profilu ryzyka Banku. Zakres oraz szczegółowość sprawozdań wewnętrznych są dostosowane do rodzaju raportowanego ryzyka oraz odbiorców informacji.

W Banku wyznaczono Stanowisko ds. zgodności, realizujące zadania komórki ds. zgodności, której celem jest zapewnienie zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi, a także normami etycznego postępowania. W Banku komórka ds. zgodności podlega bezpośrednio Prezesowi Zarządu. Komórka ds. zgodności ma zapewniony bezpośredni kontakt z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej, tzn. ma prawo zgłaszania zagadnień dotyczących zgodności Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej, a

także członkom Rady Nadzorczej lub Zarządu. Komórka ds. zgodności uczestniczy w każdym posiedzeniu Zarządu podczas omawiania zagadnień związanych z zapewnianiem zgodności, audytem wewnętrznym lub kontrolami zewnętrznymi. Ponadto komórka ds. zgodności uczestniczy w każdym posiedzeniu Zarządu podczas tematów dotyczących: przyjęcia nowej regulacji wewnętrznej, wprowadzenia nowego produktu, przyjęcia odstępstwa od warunków przyjmowania depozytów bądź udzielania kredytów różnych od warunków standardowych, podejmowania decyzji generujących szczególne/znaczące ryzyko dla Banku. Komórka ds. zgodności uczestniczy w posiedzeniach Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu, w przypadku, gdy przedmiotem posiedzenia są zagadnienia związane z systemem kontroli wewnętrznej, zapewnianiem zgodności, audytem wewnętrznym lub zarządzaniem ryzykiem.

W Banku w celu zapewnienia zgodności obszarów, które zostały uznane za szczególnie narażone na wystąpienie ryzyka braku zgodności oraz kierując się standardami bankowymi i wymogami obowiązujących zachowań rynkowych, Bank min.:

- Stosuje środki bezpieczeństwa finansowego w stosunku do wszystkich klientów,
- Przeciwdziała wykorzystywaniu swojej działalności do prania pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu,
- Zapobiega niezgodnemu z prawem wykorzystywaniu informacji,
- Gwarantuje niezbędne zasoby do zapewnienia bezpieczeństwa informacji dotyczących zarówno swoich klientów, kontrahentów, jak i pracowników,
- Chroni powierzone informacje poprzez ściśle nadzorowany i monitorowany dostęp do systemów, baz danych i innych zasobów informatycznych banku,
- Prowadzi swoją działalność dążąc do unikania konfliktów interesów,
- Działa w sposób jawny i transparentny,
- Przekazuje do wiadomości publicznej oraz do organów nadzoru przewidzianym prawem raporty i sprawozdania na temat zdarzeń.

Stosowanie zasad Polityki zgodności przez wszystkich pracowników Banku, w ramach wspólnej odpowiedzialności, jak również świadome i skuteczne monitorowanie przez nich ryzyka braku zgodności, zabezpieczają system funkcjonowania banku oraz jego reputację.

Na zadawalającą efektywność zarządzania ryzykiem braku zgodności w 2018r. miały wpływ przede wszystkim:

- Stałe dążenie do zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi,
- Minimalizowanie przypadków nieprzestrzegania przepisów prawa, obowiązujących regulacji wewnętrznych i przyjętych przez Bank standardów postępowania oraz dobrych praktyk bankowych,
- Podejmowanie skutecznych działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności,

- Minimalizowanie ryzyka sankcji prawnych, strat finansowych lub utraty dobrej reputacji.

Skutecznemu ograniczaniu ryzyka braku zgodności służyły również, prowadzone w Banku, systemowe działania zmierzające do:

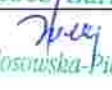
- stałego podnoszenia kwalifikacji zawodowych i wiedzy prawnej pracowników,
- tworzenia adekwatnych (do prowadzonej działalności), spójnych wewnętrznie i rozważnych procedur wewnętrznych, tworzenie przemyślanego i adekwatnego systemu zabezpieczeń prawnych, służącego zabezpieczeniu praw banku z tytułu wykonywania umów cywilnoprawnych,
- tworzenia precyzyjnych i adekwatnych wzorców umów, stosowanych w praktyce bankowej,
- zawierania umów ubezpieczenia,
- korzystania z poza bankowych systemów informacji o klientach (np. BIK), jak również tworzenia wewnętrznych baz danych,
- prowadzenia stałego monitoringu zmian legislacyjnych, a także orzeczeń sądów krajowych i Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości,
- analizy skuteczności wykonywania umów,
- budowy i doskonalenia wewnętrznych kanałów przepływu informacji.

W Banku Spółdzielczym w Inowrocławiu stworzony został sprawny i efektywnie działający system zarządzania ryzykiem braku zgodności. Zarząd Banku przyjął zasady zarządzania niniejszym ryzykiem oraz politykę zgodności, które zawierają podstawowe zasady działania pracowników Banku i wyjaśniają główne procesy identyfikujące ryzyko braku zgodności oraz umożliwiające zarządzanie ryzykiem na wszystkich szczeblach organizacji Banku. Zarówno zasady zarządzania ryzykiem oraz polityką zgodności zostały zatwierdzone przez Radę Nadzorczą Banku w zakresie sprawowanego nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności. Zarząd Banku z zakresu stworzonego systemu zarządzania niniejszym ryzykiem wyznaczył Stanowisko ds. zgodności, które będzie realizowało zadania komórki ds. zgodności. W Banku na każdym szczeblu stworzony został system informacji zarządczej, dzięki któremu Zarząd oraz Rada Nadzorcza mogą systematycznie oceniać efektywność i adekwatność zarządzania ryzykiem braku zgodności. Proces zarządzania omawianym ryzykiem wspiera system kontroli wewnętrznej, który również w zakresie realizowanych czynności kontrolnych identyfikuje i weryfikuje ryzyko braku zgodności. W Banku na dzień 31.12.2018r. realizowane były wytyczne Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6.03.2017r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach w zakresie stworzenia systemu zarządzania ryzykiem braku zgodności. Rada Nadzorcza Banku

na posiedzeniu w dniu 24.06.2020r. oceniła stworzony proces zarządzania ryzykiem braku zgodności jako sprawny, efektywny, adekwatny i wspierający system zarządzania Bankiem.

2.1.4 Oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w instytucji.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Inowrocławiu oświadcza, że dane zawartej w niniejszej „Informacji z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału Banku Spółdzielczego w Inowrocławiu” są adekwatne do stanu faktycznego. Ponadto Zarząd Banku Spółdzielczego w Inowrocławiu oświadcza, że przyjęty system zarządzania ryzykiem jest adekwatny do profilu ryzyka towarzyszącego działalności Banku oraz Strategii Banku

Beata Wierzbicka - Skroś – Prezes Zarządu Banku	Prezes Zarządu
Magdalena Wiśniewska – Wiceprezes Zarządu Banku	Wiceprezes Zarządu
Joanna Kłosowska - Pietrzak – Wiceprezes Zarządu Banku	Wiceprezes Zarządu

2.1.5 Oświadczenie Zarządu Banku w zakresie profilu ryzyka.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Inowrocławiu oświadcza, iż wdrożył kompleksowy system zarządzania ryzykiem, który jest adekwatny do profilu ryzyka. Kluczowe wskaźniki i dane liczbowe przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tabela 12. Kluczowe wskaźniki i dane liczbowe w procesie zarządzania ryzykiem w Banku

Nazwa limitu	Wysokość limitu	Wartość	Stopień realizacji
Ryzyko operacyjne			
wysokość strat netto z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego w zł	max. 5% wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne	665,29	0,76%

Ryzyko walutowe

Udział całkowitej pozycji walutowej w funduszach własnych	max 2%	0,43%	21,56%
---	--------	-------	--------

Ryzyko płynności

Poziom wskaźnika LCR	min 100%	204%	X
Poziom wskaźnika NSFR	min 111%	168%	X
Ilość przypadków przekroczenia nadzorczej miary płynności M3	min 1	0	X
Ilość przypadków przekroczenia nadzorczej miary płynności M4	min 1	0	X

Udział depozytów powiększonych o fundusze własne w kredytach powiększonych o majątek trwały	min 105%	211,00	X
Ilość przekroczeń limitu luki płynności w okresie do 1 roku	min 1	0	X
Ilość przekroczeń limitu luki płynności w okresie powyżej 1 roku	min 1	0	X
Poziom zaangażowania dużych deponentów	max 20%	17%	85,00%
Poziom globalnej luki płynności	min 1	1,23	X

Ryzyko stopy procentowej

Udział pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku w sumie bilansowej	Max 5 %	1,49%	29,80%
Iloraz aktywów wrażliwych o oprocentowaniu uzależnionym od stawek własnych Banku w pasywach wrażliwych o oprocentowaniu uzależnionym od stawek własnych Banku	Sytuacja pożądana 1	0,09	X

Ryzyko kredytowe

Utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem *	9%	5,76%	64,04%
Utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi i odpisami na odsetki należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych**	Min. 35%	68,91%	X
Łączna wartość aktywów (wg wartości bilansowej) w postaci: papierów wartościowych (niebędących papierami wartościowymi Skarbu Państwa, Narodowego Banku Polskiego, akcjami banku zrzeszającego), jednostek funduszy inwestycyjnych, udziałów	20%	1,07%	5,37%
Udział portfela kredytów podmiotów niefinansowych w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania	70%	42,45%	60,64%
Łączna kwota dużych ekspozycji w stosunku do funduszy własnych	100%	62,80%	62,80%
Udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu kredytowym	80%	60,40%	75,50%
Udział zagrożonych ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie ogółem	10%	6,27%	62,69%
Udział detalicznych ekspozycji kredytowych Banku w portfelu kredytowym ogółem	10%	1,37%	13,70%
Udział zagrożonych detalicznych ekspozycji kredytowych w detalicznych ekspozycjach kredytowych ogółem	10%	0,92%	9,24%
Udział ekspozycji kredytowych udzielonych z odstępstwem skutkującym podwyższeniem ryzyka kredytowego w portfelu kredytowym ogółem	21%	13,23%	63,00%

Ryzyko kapitałowe (biznesowe)

Współczynnik wypłacalności	Min 14,50%	36,02%	X
Udział kapitału wewnętrznego w funduszach własnych	Max 55%	29,60%	X

* Liczony jako: udział należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych (według wartości bilansowej brutto) w ogólnej kwocie należności od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych (według wartości bilansowej brutto)

** Liczony jako: udział rezerw celowych i odpisów na odsetki od należności zagrożonych podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych w należnościach zagrożonych podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych według wartości bilansowej brutto

Beata Wierzbicka - Skroś – Prezes Zarządu Banku	Prezes Zarządu Beata Wierzbicka-Skroś
Magdalena Wiśniewska – Wiceprezes Zarządu Banku	Wiceprezes Zarządu Magdalena Wiśniewska
Joanna Kłosowska - Pietrzak – Wiceprezes Zarządu Banku	Wiceprezes Zarządu Joanna Kłosowska-Pietrzak

2.2. Informacja w zakresie zasad zarządzania

2.2.1 Liczba stanowisk dyrektorskich zajmowanych przez członków organu zarządzającego.

Poszczególni członkowie Zarządu lub Rady Nadzorczej Banku sprawują następującą ilość funkcji w Zarządzie lub Radzie Nadzorczej innego podmiotu:

Tabela 13. Liczba stanowisk dyrektorskich

	<i>Liczba funkcji w zarządzie innego podmiotu</i>	<i>Liczba funkcji w radzie nadzorczej innego podmiotu</i>
Przewodniczący Rady Nadzorczej Banku	2	0

Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku mają wiedzę, umiejętności i doświadczenie, odpowiednie do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych, im obowiązków oraz dają rękojmię należytego wykonywania tych obowiązków. Liczba funkcji Członka Rady Nadzorczej pełnionych w innych jest uzależniona od indywidualnych okoliczności oraz charakteru, skali i stopnia złożoności działalności Banku. Funkcje pełnione przez Członka Rady Nadzorczej nie mają istotnego wpływu na zadania realizowane przez niego w Banku, są realizowane w instytucjach nie należących do tej samej grupy kapitałowej i sektora bankowego. Wszyscy Członkowie Zarządu Banku oraz Członkowie Rady Nadzorczej spełniają kryterium wynikające z art. 22aa Prawa Bankowego. Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku pełnią obowiązki w sposób uczciwy i rzetelny oraz kierują się niezależnością osądu, która zapewnia skuteczną ocenę i weryfikację podejmowanych i wykonywanych decyzji związanych z bieżącym zarządzaniem bankiem

2.2.2 Polityka wyboru członków Zarządu i Rady Nadzorczej w Banku, strategia zróżnicowania wyboru, informacja o odpowiedzialności.

W Banku Spółdzielczym w Inowrocławiu zgodnie z art. 22aa ust. 1 ustawy Prawo bankowe do Zarządu i Rady Nadzorczej są wybierane osoby posiadające wiedzę, umiejętności i doświadczenie, odpowiednie do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków, oraz dające rękojmię należytego wykonywania tych obowiązków.

W Banku przyjęte zostały regulacje, na podstawie których dokonywana jest ocena odpowiedniości Członków Zarządu, Rady Nadzorczej. W Banku wdrożono następujące regulacje:

- „Procedura oceny kwalifikacji Członków Zarządu, Kandydatów na Członków Zarządu oraz Zarządu Banku Spółdzielczego w Inowrocławiu”,
- „Procedura dokonywania oceny kwalifikacji Członków Rady Nadzorczej i Rady Nadzorczej lub Kandydatów na Członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Inowrocławiu”,
- „Polityka zróżnicowania członków organu zarządzającego oraz personelu w Banku Spółdzielczym w Inowrocławiu”.

Celem oceny odpowiedniości jest stwierdzenie czy poszczególni członkowie organu zarządzającego z osobna oraz organ zarządzający kolegialnie dają rękojmię ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, w tym prowadzenia działalności bankowej z zachowaniem bezpieczeństwa wkładów i lokat w nim zgromadzonych a także czy posiadają wiedzę, doświadczenie i umiejętności niezbędne do realizacji zarządzania ryzykiem oraz czy ich reputacja osobista nie stwarza zagrożenia dla utraty reputacji Banku.

2.2.3 Informacja o utworzonych Komitetach ds. ryzyk.

Bank nie utworzył komitetu ds. ryzyka - w Banku funkcjonuje Zespół ds. analiz ryzyka.

W Banku rolę doradczą w zarządzaniu ryzykiem pełnią następujące komitety:

- Komitet Kredytowy, który zwoływany jest w miarę potrzeb przez przewodniczącego lub w razie jego nieobecności przez pracownika opracowującego dany wniosek kredytowy lub inną sprawę kredytową wymagającą opinii komitetu. W roku 2019 Komitet Kredytowy odbył 42 posiedzenia, łącznie rozpatrzono 73 sprawy.
- Komitet Audytu – Komitet Audytu został w Banku powołany w celu wspierania działania Rady Nadzorczej Banku w zakresie sprawozdawczości finansowej i systemu kontroli wewnętrznej oraz systemu zarządzania ryzykiem.

Skład Komitetu Audytu w 2019r. ukonstytuował się następująco:

- Osajda Tomasz – Przewodniczący Komitetu Audytu;
- Czarnecka Joanna - Członek Komitetu Audytu;
- Majorek Dominik - Członek Komitetu Audytu

W 2019 roku Komitet Audytu w składzie: Przewodniczący Komitetu i 2 Członków Komitetu. Komitetu Audytu, zrealizował siedem posiedzeń.

Komitet Audytu w zakresie wykonywanej pracy wydaje rekomendacje i oceny, które zapadają bezwzględną większością głosów oddanych w głosowaniu jawnym. Głosowanie jawne może być zastąpione głosowaniem tajnym na żądanie 1 członka uczestniczącego w głosowaniu. Stanowiska Komitetu Audytu, przedkładane są Radzie Nadzorczej Banku, która na ich podstawie podejmuje decyzję, zatwierdza dane oceny, raporty, sprawozdania itp.

2.2.4 System przepływu informacji w zakresie ryzyka stosowany w Banku

W Banku funkcjonuje system bieżącego i okresowego informowania oraz raportowania o istotnych rodzajach ryzyka a podstawą monitorowania procesu zarządzania ryzykiem jest formalnie ustanowiony system informacji zarządczej.

System sprawozdawczości zarządczej dostarcza informacji:

- 1) charakterze strategicznym dla Banku,
- 2) dotyczące realizacji celów strategicznych i polityk Banku w zakresie zarządzania ryzykiem oraz adekwatności kapitałowej,
- 3) dotyczące monitorowania poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka,
- 4) ocena w zakresie adekwatności kapitałowej,
- 5) dotyczące oceny sytuacji ekonomiczno – finansowej Banku (ryzyko biznesowe), uwzględniającej:
 - a) wykonanie planu finansowego,
 - b) wykonanie planu kapitałowego,
 - c) wykonanie planu marketingowego,
 - d) strukturę aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych,
 - e) strukturę przychodów i kosztów,
 - f) wyniki osiągnięte na każdym poziomie rachunku zysków i strat,
 - g) uzyskanie wskaźniki ekonomiczne, określające akceptowalny poziom ryzyka.
- 6) realizacji zadań wynikających w regulacji zewnętrznych, w tym rekomendacji nadzorczych,
- 7) dotyczące realizacji kontroli wewnętrznej Banku.

Raporty z zakresu oceny poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka Banku otrzymują:

- Prezes Zarządu:
 - a) w cyklach miesięcznych w zakresie:
 - ryzyka kredytowego,
 - ryzyka płynności,
 - ryzyka walutowego.
- Zarząd Banku:
 - a) w cyklach kwartalnych w zakresie:
 - ryzyka kredytowego,
 - ryzyka inwestycji
 - ryzyka stopy procentowej,
 - ryzyka płynności,
 - ryzyka operacyjnego,
 - ryzyka walutowego,
 - adekwatności kapitałowej,
 - ryzyka braku zgodności.
 - b) w cyklach rocznych w zakresie:
 - ryzyka kredytowego,

- ryzyka płynności,
- ryzyka operacyjnego,
- adekwatności kapitałowej,
- ryzyka braku zgodności.

Rada Nadzorcza otrzymuje raporty w cyklach półrocznych lub rocznych. Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością umożliwiającą dostarczenie informacji o zmianach profilu ryzyka Banku. Zakres oraz szczegółowość sprawozdań wewnętrznych są dostosowane do rodzaju raportowanego ryzyka oraz odbiorców informacji.

Rzetelność, dokładność oraz aktualność dostarczanych informacji zapewnia wprowadzony w Banku system kontroli wewnętrznej.

3 Zakres stosowania wymogów rozporządzenia

Bank nie posiadał podmiotów zależnych, w związku z powyższym nie dokonywał konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

4 Fundusze własne

4.1. Budowa funduszy własnych

Na dzień 31.12.2019r. Bank posiadał następujące składniki funduszy własnych:

Tabela 14. . Wysokość poszczególnych składników funduszy własnych

<i>Lp</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Kwota tys. zł</i>
1	Kapitał rezerwowy	57 942,68
2	Fundusz udziałowy	385,50
3	Skumulowane inne całkowite dochody	53,87
4	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	4 600,00
5	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	62 982,06
6	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-12,37
7	Kapitał podstawowy Tier I	62 969,68
8	Kapitał Tier I	62 969,68
9	Kapitał Tier II	0,00
10	Łączny kapitał	62 969,68
11	Aktywa ważone ryzykiem razem	174 837,51
12	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	36,02%
13	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	36,02%
14	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	36,02%

4.2. Ogólny opis cech instrumentów w kapitale podstawowym Tier I i instrumentów dodatkowych w Tier I oraz instrumentów w kapitale Tier II

1. Fundusze własne Banku obejmują:
 - 1) kapitał Tier I;
 - 2) kapitał Tier II.
2. Kapitał Tier I Banku obejmuje:
 - 1) kapitał podstawowy Tier I, na który składają się:
 - a) wpłacony fundusz udziałowy (Bank wykazuje w funduszach własnych w ramach funduszu udziałowego bezpośrednio udziały opłacone do dnia 28 czerwca 2013 roku. Bank zalicza do funduszy własnych udziały opłacone po dacie 28 czerwca 2013 roku po uzyskaniu zgody KNF. Wypłata udziałów zaliczonych do funduszy własnych wymaga zgody KNF).
 - b) zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego, obliczone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, pomniejszone o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów, po uzyskaniu zgody KNF,
 - c) niepodzielony zysk z lat ubiegłych, po uzyskaniu zgody KNF,
 - d) w ramach skumulowanych, innych całkowitych dochodów:
 - fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego,
 - kapitał z aktualizacji instrumentów dłużnych lub kapitałowych zakwalifikowanych do portfela „dostępne do sprzedaży”,
 - e) kapitał rezerwowy,
 - f) fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej,
 - g) w ramach innych przejściowych korekt kapitału podstawowego Tier I:
 - (ze znakiem minus) określoną wartość procentową funduszu z aktualizacji wyceny majątku trwałego; lub kapitałowych zakwalifikowanych do portfela „dostępne do sprzedaży”,
 - 2) pomniejszenia kapitału podstawowego Tier I:
 - a) określona wartość procentowa wartości niematerialnych i prawnych wyceniona według wartości bilansowej,
 - b) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do funduszy podstawowych Tier I, jeżeli KNF uznała, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku,
 - c) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,
 - d) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji,
 - e) strata z lat ubiegłych, strata w trakcie zatwierdzania, strata netto bieżącego okresu, w tym utworzone rezerwy, których skutki nie zostały odniesione na fundusze,

- f) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności,
 - g) pozycje, które należy odliczyć od pozycji dodatkowych w Tier I, których wartość przekracza wartość kapitału dodatkowego Tier I;
 - h) dodatkowe korekty wartości jako 0,1% sumy wartości wycenionych według wartości godziwej;
- 3) kapitał dodatkowy Tier I, który stanowi:
- a) instrumenty kapitałowe spełniające warunki opisane w art. 52 CRR (aktualnie Bank nie posiada takich instrumentów),
- 4) pomniejszenia kapitału dodatkowego Tier I:
- a) określona wartość procentowa wartości niematerialnych i prawnych wyceniona według wartości bilansowej;
 - b) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do dodatkowego kapitału podstawowego, jeżeli właściwy organ uznał, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku,
 - c) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do dodatkowego kapitału podstawowego podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,
 - d) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do dodatkowego kapitału podstawowego podmiotów sektora, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji,
 - e) pozycje, które należy odliczyć od pozycji Tier II, których wartość przekracza wartość kapitału Tier II.
3. Kapitał Tier II Banku obejmuje :
- 1) instrumenty kapitałowe spełniające warunki opisane w art. 63 CRR;
 - 2) pożyczki podporządkowane;
 - 3) rezerwę na ryzyko ogólne; rezerwę na ryzyko ogólne Bank tworzy zgodnie z Polityką (zasadami) rachunkowości Banku Spółdzielczego w Inowrocławiu;
 - 4) pomniejszenia kapitału Tier II:
- a) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do kapitału Tier II, jeżeli właściwy organ uznał, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku,
 - b) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do kapitału Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,
 - c) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do kapitału Tier II, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji.

5 Wymogi kapitałowe

5.1. Metoda szacowania kapitału wewnętrznego oraz przyjęty przez Bank poziom adekwatności kapitałowej

Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

Poziomem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy.

Bank wyznacza regulacyjny wymóg kapitałowy dla ryzyka:

- a) kredytowego, w oparciu o metodę standardową,
- b) operacyjnego, w oparciu o metodę wskaźnika bazowego,
- c) walutowego, w oparciu o metodę de minimis.

Następnie Bank ocenia, czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko kredytowe, operacyjne i walutowe i jeżeli jest to konieczne, to, zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego, oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na te ryzyka.

Kapitał wewnętrzny stanowi sumę regulacyjnego wymogu kapitałowego, dodatkowych wymogów kapitałowych, oraz wymogów kapitałowych na pozostałe istotne rodzaje ryzyka obliczonych zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego.

Celem strategicznym Banku w zakresie poziomu adekwatności kapitałowej jest obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych na maksymalnym poziomie 55%. Na datę informacji relacja wynosiła 29,60%.

W 2019 roku Komisja Nadzoru Finansowego nie nałożyła na Bank obowiązku utrzymywania dodatkowych wymogów kapitałowych.

5.2. Regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe w podziale na kategorie ekspozycji

Tabela 15. Wymóg regulacyjny dla każdej z klas ekspozycji oddzielnie

Kategoria	Wartość aktywów ważonych ryzykiem w tys. zł	Wymóg kapitałowy
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	2 005,82	160,47
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	4 750,75	380,06
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	2 225,74	178,06
Ekspozycje wobec instytucji	0,00	0,00
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	27 899,91	2 231,99
Ekspozycje detaliczne	20 042,51	1 603,40
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	64 480,60	5 158,45
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	7 494,56	599,56
Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0,00	0,00

Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	1 461,59	116,93
Ekspozycje kapitałowe	19 737,27	1 578,98
Inne pozycje	2 891,02	231,28
Razem regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe	152 989,77	12 239,18

5.3. Łączne wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego, walutowego i operacyjnego

Tabela 16. Wysokość wymogów regulacyjny dla poszczególnych ryzyk

<i>Ryzyko</i>	<i>Regulacyjny wymóg kapitałowy tys. zł</i>
• kredytowe	12 239,18
• operacyjne	1 747,82
• walutowe	0,00
RAZEM	13 987,00

6 Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta

Bank nie ogłasza informacji w zakresie ryzyka kredytowego kontrahenta, ponieważ w Banku nie występowały instrumenty pochodne oraz transakcje z przyrzeczeniem odkupu w rozumieniu art. 439 CRR.

7 Bufory kapitałowe

Tabela 17. Ujawnienia w zakresie bufora antycyklicznego.

Kwota specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego dane w tys. zł.		
1	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	174 837,51
2	Specyficzny dla instytucji wskaźnik bufora antycyklicznego	0,00%
3	Wymóg w zakresie specyficznego dla instytucji bufora	0,00

8 Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego.

Obowiązek ujawniania nie dotyczy Banku.

9 Ryzyko kredytowe

9.1. Definicja dla należności przeterminowanych i zagrożonych

Należności przeterminowane rozumiane są jako należność z niespłaconą w określonych w umowie terminach, kwota odsetek lub rat kapitałowych. Ekspozycje przeterminowane uważa się takie ekspozycje, których przeterminowanie przekracza 90 dni a przeterminowana kwota przekracza w przypadku ekspozycji detalicznych 500,00 złotych a w przypadku pozostałych klas ekspozycji przeterminowana kwota przekracza 3 000,00 złotych.

Należności zagrożone rozumiane są jako ekspozycje kredytowe zakwalifikowane do grupy „zagrożone”, w tym do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe”, „stracone”, o których mowa w przepisach w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków. Definicja ta jest stosowana do celów rachunkowości.

9.2. Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego

Dla potrzeb naliczenia odpowiedniej wysokości rezerw celowych od ekspozycji kredytowych klasyfikowanych do kategorii „normalnej”, „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwej” i „straconej” stosuje się zasady wynikające z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 roku (z późn. zm.) w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz w zasadach klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Bank tworzy rezerwy celowe, w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:

1. kategorii "normalne" - w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych;
2. kategorii "pod obserwacją";
3. grupy "zagrożone" – w tym do kategorii "poniżej standardu", "wątpliwe" lub "stracone".

Na dzień 31.12.2019 roku Bank naliczał rezerwy celowe w następujący sposób:

- Ekspozycje kredytowe w sytuacji „normalnej” w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych – 1,50%
- Ekspozycje kredytowe w sytuacji „pod obserwacją” – 2,00%
- Ekspozycje kredytowe w sytuacji „poniżej standardu” – 20,00%
- Ekspozycje kredytowe w sytuacji „wątpliwe” – 50,00%
- Ekspozycje kredytowe w sytuacji „stracone” – 100,00%

9.3. Klasy ekspozycji kredytowych, a także średnia kwota ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące klasy/kategorie:

Tabela 18. Wartość ekspozycji w poszczególnych kategoriach

LP.	Kategoria	Wartość ekspozycji w tys. zł	Średnia kwota w okresie od 31.12.2018r. do
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	2 088,52	1 984,05
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	23 753,77	21 353,00
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	4 465,33	5 977,92

4	Ekspozycje wobec instytucji	167 745,26	164 857,41
5	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	34 788,14	17 782,05
6	Ekspozycje detaliczne	31 467,16	30 893,66
7	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	80 441,69	100 763,25
8	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	7 494,56	7 413,88
9	Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0,00	0,00
10	Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach	4 004,36	3 228,79
11	Ekspozycje kapitałowe	19 737,27	17 045,47
12	Inne pozycje	5 765,26	5 220,59
Razem		381 751,32	376 520,06

9.4. Struktura geograficzna ekspozycji kredytowych

W zakresie struktury geograficznej przyjmuje się, iż terenem działania Banku jest głównie teren województwa kujawsko – pomorskiego. W ocenie Banku ryzyko kredytowe na terenie działania Banku jest jednorodne i nie zachodzi potrzeba badania zaangażowania w poszczególne gminy bądź powiaty i województwa.

9.5. Struktura branżowa ekspozycji kredytowych

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące branże (według Polskiej Klasyfikacji Działalności, z wyłączeniem ekspozycji kredytowej wobec konsumentów):

Tabela 19. Struktura branżowa ekspozycji kredytowych

Nazwa branży	wartość kredytów w danej branży według wartości bilansowej brutto	Struktura	Czy branża jest istotna tak/nie
RAZEM	166 316,26	100,00%	
rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	49 091,66	29,52%	Tak
górnictwo, i wydobywanie	6 753,70	4,06%	Nie
przetwórstwo przemysłowe	16 859,23	10,14%	Tak
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz,	607,17	0,37%	Nie
dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz (...);	12,73	0,01%	Nie
budownictwo	10 623,03	6,39%	Nie
handel hurtowy i detaliczny	12 936,71	7,78%	Nie
transport, gospodarka magazynowa	1 343,58	0,81%	Nie
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	13 482,48	8,11%	Nie
informacja i komunikacja	90,26	0,05%	Nie
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3 956,93	2,38%	Nie
działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	9 717,96	5,84%	Nie
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	6 481,89	3,90%	Nie
działalność w zakresie usług administrowania i	1 715,84	1,03%	Nie
administracja publiczna i obrona narodowa	19 753,90	11,88%	Tak

edukacja		1 024,27	0,62%	Nie
opieka zdrowotna i pomoc społeczna		11 726,44	7,05%	Nie
inne		138,49	0,08%	Nie

Dla MŚP podział na branże przedstawia się następująco:

Tabela 20. Struktura branżowa ekspozycji kredytowych wobec MŚP

Nazwa branży	Wartość portfela w tys. zł	Struktura
RAZEM	138 415,57	100,00%
rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	49 091,66	35,47%
górnictwo, i wydobywanie	6 753,70	4,88%
przetwórstwo przemysłowe	16 859,23	12,18%
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz,	607,17	0,44%
dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz (...);	0,00	0,00%
budownictwo	10 623,03	7,67%
handel hurtowy i detaliczny	12 936,71	9,35%
transport, gospodarka magazynowa	1 343,58	0,97%
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami	13 482,48	9,74%
informacja i komunikacja	90,26	0,07%
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	508,38	0,37%
działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	9 524,28	6,88%
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	6 481,89	4,68%
działalność w zakresie usług administrowania i	1 715,84	1,24%
administracja publiczna i obrona narodowa	0,00	0,00%
edukacja	1 024,27	0,74%
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	7 284,18	5,26%
inne	88,91	0,06%

9.6. Struktura ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności

Podział ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności przedstawia się następująco:

Tabela 21. Struktura ekspozycji bilansowych

	Termin zapadalności	Banki centralne	Banki i oddziały instytucji kredytowych	Pozostałe instytucje sektora finansowego	Przedsiębiorcy	Gospodarstwa domowe	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz	Instytucje rządowe szczebla centralnego	Instytucje samorządowe
PLN	Bez określonego terminu	2 253,40			7 453,19	2 752,10			
	<=1 tydzień		25 157,80		1 609,17	597,74	26,12		
	>1 tydzień<=1 miesiąc		119 722,68	56,37	955,61	3 219,24	28,20	33,33	737,48
	>1 miesiąc <= 3 miesiące		34 260,00	113,53	1 316,79	4 327,25	30,26	66,67	87,91
	>3 miesiące <= 6 miesięcy		6 000,00	172,31	2 641,27	3 048,68	84,70	100,00	520,18
	> 6 miesięcy <=1 roku		9 070,00	458,50	8 229,25	7 721,42	213,46	200,00	633,74
	> 1 roku <= 2 lata			710,63	9 174,42	13 296,82	317,43	400,00	1 531,47
	>2 lata <= 5 lat			2 006,37	13 454,15	23 184,52	904,88	1 199,99	7 463,56
	> 5 lat <= 10 lat				11 431,73	20 671,49	1 487,13	1 099,99	8 835,02

	> 10 lat <= 20 lat				4 218,37	10 902,59	1 645,28		
	> 20 lat					429,77			
Inne	Bez określonego terminu	271,11	1 995,01						
	Suma	2 524,51	196 205,49	3 517,71	60 483,95	90 151,62	4 737,47	3 099,97	19 809,35

9.7. Struktura ekspozycji zagrożonych według kategorii branż

Podział ekspozycji kredytowych zagrożonych dla branż przedstawia się następująco:

Tabela 22. Struktura ekspozycji zagrożonych – dane w tys. zł.

<i>Rodzaj ekspozycji (dane w tys. zł wg. wart. bilansowej brutto)</i>	<i>Poniżej standardu</i>	<i>Wątpliwe</i>	<i>Stracone</i>
RAZEM	931,86	556,07	8 792,38
rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	874,27	197,92	81,70
przetwórstwo przemysłowe	0,00	0,00	3 937,39
handel hurtowy i detaliczny	57,59	358,15	25,11
obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	0,00	0,00	4 505,98
hotele i restauracja	0,00	0,00	242,20

Korekty z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego w podziale na branże:

Tabela 23. Struktura rezerw w podziale na branże

<i>Rodzaj ekspozycji (dane w tys. zł)</i>	<i>Poniżej standardu</i>	<i>Wątpliwe</i>	<i>Stracone</i>
RAZEM	84,04	278,04	6 708,06
rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	72,52	98,96	82,36
przetwórstwo przemysłowe	0,00	0,00	3 075,51
handel hurtowy i detaliczny	11,52	179,08	25,11
obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	0,00	0,00	3 282,88
hotele i restauracja	0,00	0,00	242,20

9.8. Zmiana stanu korekt i rezerw/odpisów z tytułu ekspozycji zagrożonych wraz z saldem początkowym i końcowym

Tabela 24. Struktura rezerw dla ekspozycji zagrożonych ogółem – dane w tys. zł

Kategoria	Saldo początkowe		Saldo końcowe		Zmiany	
	Rezerwy celowe	Odpisy na odsetki	Rezerwy celowe	Odpisy na odsetki	Rezerwy celowe	Odpisy na odsetki
Poniżej standardu	243,71	3,64	83,54	0,50	-160,17	-3,15
Wątpliwe	3 427,70	17,74	276,43	1,60	-3 151,27	-16,13
Stracone	2 858,99	117,50	6 081,37	674,37	3 222,39	556,86

10 Techniki ograniczania ryzyka kredytowego

Bank stosuje rzeczywistą lub nierzeczywistą ochronę kredytową, według metody uproszczonej ujmowania zabezpieczeń (dla ochrony kredytowej rzeczywistej).

Ochrona kredytowa rzeczywista oznacza, że w przypadku niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, niewypłacalności, upadłości lub innego dotyczącego kontrahenta zdarzenia kredytowego określonego w transakcji, Bank może upłynnić, dokonać transferu, przejąć lub zatrzymać zabezpieczenie.

W przypadku ochrony kredytowej nierzeczywistej strona trzecia umowy zobowiązuje się do zapłacenia określonej kwoty, w przypadku powstania niewypłacalności dłużnika.

Metoda uproszczona ujmowania zabezpieczeń oznacza, że w przypadku ochrony kredytowej rzeczywistej, rezydualny termin rozliczenia ochrony kredytowej nie może być krótszy od rezydualnego terminu zapadalności ekspozycji.

11 Korzystanie z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI

Bank wykorzystuje oceny zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI na potrzeby wyznaczania aktywów ważonych ryzykiem, dla następujących ekspozycji wobec:

- 1) instytucji - jeżeli rezydualny termin ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące,
- 2) samorządów regionalnych lub władz lokalnych - jeżeli ekspozycja nie jest denominowana lub finansowana w walucie krajowej,
- 3) podmiotów sektora publicznego - jeżeli pierwotny termin zapadalności ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące,

którym to kategoriom przypisywana jest waga ryzyka odpowiadająca stopniu jakości kredytowej rządu polskiego.

Bank korzysta z ocen jakości kredytowej nadanych przez ECAI:

- 1) Fitch Ratings;
- 2) Moody's Investors Service;
- 3) Standard and Poor's Ratings Services.

Jeżeli nadane oceny odpowiadają różnym wagom ryzyka wówczas Bank uwzględnia tę ocenę, której odpowiada wyższa waga ryzyka.

Jeżeli dostępne są więcej niż dwie oceny kredytowe sporządzone przez wyznaczone ECAI dla danej pozycji z ratingiem, wówczas uwzględnia się te dwie spośród nich, z którymi wiążą się najniższe wagi ryzyka, z zastrzeżeniem że: jeżeli dwie najniższe wagi ryzyka różnią się od siebie, przypisuje się wyższą z nich;

Bank uzależnia przyznanie wagi ryzyka od stopnia jakości kredytowej, który przypisano rządowi polskiemu wg następującej tabeli:

Stopień jakości kredytowej rządu polskiego	1	2	3	4	5	6
Waga ryzyka ekspozycji	20%	50%	100%	100%	100%	150%

Bank uzależnia stopień jakości kredytowej od oceny wiarygodności kredytowej w następujący sposób:

Stopień jakości kredytowej	Ocena wiarygodności kredytowej		
	Fitch Ratings	Moody's Investors Service	Standard and Poor's Ratings Services
1	AAA do AA	Aaa do Aa	AAA do AA
2	A	A	A
3	BBB	Baa	BBB
4	BB	Ba	BB
5	B	B	B
6	CCC i poniżej	Caa i poniżej	CCC i poniżej

Łączna kwota ekspozycji kredytowych, w podziale na poszczególne stopnie jakości kredytowej przedstawia się następująco:

Tabela 25. Wartość ekspozycji według stopnia jakości kredytowej

Stopień jakości kredytowej	Wartość ekspozycji (w tys. zł)
2	4 442,26

12 Ryzyko rynkowe

Kwota wymogu kapitałowego w zakresie ryzyka walutowego według stanu na datę sporządzania informacji wynosi 0,00.zł.

13 Ryzyko operacyjne

Bank wyznacza wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne metodą wskaźnika podstawowego.

Kwota wymogu kapitałowego w zakresie ryzyka operacyjnego według stanu na datę sporządzania informacji wynosi 1 747,82 tys. zł.

Wartość strat brutto wynikających z ryzyka operacyjnego w 2019 roku w podziale na kategorie zdarzeń przedstawia się następująco:

Tabela 26 Rodzaje zdarzeń operacyjnych

Kategorie ryzyka		Ilość	Wielkość straty rzeczywistej [zł]	Odzyskana strata rzeczywista [zł]	Wielkość straty potencjalnej [zł]
1.Oszustwa wewnętrzne	1. Działania nieuprawnione	0	0,00	0,00	0,00
	2. Kradzież i oszustwo	0	0,00	0,00	0,00

2.Oszustwa zewnętrzne	1. Kradzież i oszustwo	1	0,00	0,00	0,00
	2. Bezpieczeństwo systemów	12	0,00	0,00	23 500,00
3.Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	1. Stosunki pracownicze	0	0,00	0,00	0,00
	2. Bezpieczeństwo środowiska pracy	0	0,00	0,00	0,00
	3. Podziały i dyskryminacja	0	0,00	0,00	0,00
4.Klienci, produkty i praktyki operacyjne	1. Obsługa klientów, ujawnianie informacji o klientach, zobowiązania względem klientów	1	0,00	0,00	0,00
	2. Niewłaściwe praktyki biznesowe	0	0,00	0,00	0,00
	3. Wady produktów	0	0,00	0,00	0,00
	4. Klasyfikacja klienta i ekspozycje	1	0,00	0,00	0,00
	5. Usługi doradcze	0	0,00	0,00	0,00
5.Szkody związane z aktywami rzeczowymi	Kłęski żywiołowe i inne zdarzenia.	0	0,00	0,00	0,00
	Straty wynikające z działalności terrorystycznej, wandalizmu.	0	0,00	0,00	0,00
6.Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	Systemy	28	332,00	0,00	263 353,56
7.Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	1.Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	136	65 112,90	64 307,61	165 691,00
	2.Monitoring i sprawozdawczość	6	0,00	0,00	0,00
	3.Napływ i dokumentacja klientów	0	0,00	0,00	0,00
	4.Zarządzanie rachunkami klientów	0	0,00	0,00	0,00
	5. Kontrahenci niebędący klientami banku	0	0,00	0,00	0,00
	6. Sprzedawcy i dostawcy	0	0,00	0,00	0,00
Razem		185	65 444,90 zł	64 307,61 zł	452 544,56 zł

14 Ekspozycje kapitałowe

14.1. Metody wyceny i cele nabycia ekspozycji kapitałowych

Ekspozycje kapitałowe wedle zamiaru ich nabycia oraz opis stosowanych metod wycen i zasad rachunkowości dla tych ekspozycji:

Tabela 27. Wyszczególnienie ekspozycji kapitałowych

<i>Rodzaj ekspozycji</i>	<i>Kwota zakupiona ze względu na:</i> • <i>zyski kapitałowe</i> • <i>zamiar strategiczny</i>	<i>Zasady wyceny</i>
akcje SGB-Banku S.A.	zamiar strategiczny	według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości lub według wartości godziwej albo skorygowanej ceny nabycia - jeżeli dla danego składnika aktywów został określony termin wymagalności; wartość w cenie nabycia można przeszacować do wartości w cenie rynkowej, a różnicę z przeszacowania rozliczyć zgodnie z art. 35 ust. 4;
Udział w Spółdzielni Systemu Ochrony SGB - IPS	zamiar strategiczny	

14.2. Wartość ekspozycji kapitałowych

Wartość księgową oraz wartość godziwą ekspozycji kapitałowych przedstawia się następująco:

Tabela 28. Wartość bilansowa i godziwa posiadanych papierów wartościowych w tys. zł.

<i>Rodzaj ekspozycji</i>	<i>Wartość bilansowa</i>	<i>Wartość godziwa</i>
akcje SGB-Banku S.A.	4 498,40	-
Udział w Spółdzielni Systemu Ochrony SGB -IPS	1,00	-

Kwota zrealizowanych i niezrealizowanych zysków i strat dotycząca ekspozycji kapitałowych wynosi: 0,00

14.3. Rodzaje, charakter oraz kwoty innych ekspozycji

Bank Spółdzielczy w Inowrocławiu na koniec 2019 r. posiadał:

1. SGB-Bank S.A. w Poznaniu Bankowe Papiery Wartościowe SGB-Banku S.A. w Poznaniu o wartości nominalnej 15 070,00 tys. zł,
2. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty BPS 3, Certyfikaty Inwestycyjne serii B i C, wartość jednostkowa nominalna 1 certyfikatu to 1,00 tys. zł. Wartość certyfikatów posiadanych przez Bank 61,00 tys. zł,
3. TFI Generali - wydzielone w Subfunduszu jednostki uczestnictwa o wartości nominalnej 4 000,00 tys. zł.

14.4. Zrealizowane zyski lub straty innych ekspozycji

Wysokość zysków i strat na dzień 31.12.2019r. przedstawia się następująco:

1. W odniesieniu do Bankowych Papierów Wartościowych Bank osiągnął przychód w wysokości 436,11 tys. zł. Kwotę tą stanowią przychody odsetkowe od Bankowych Papierów Wartościowych wyemitowanych przez SGB – Bank S.A w Poznaniu,
2. Certyfikaty Inwestycyjne wyceniane są w okresach kwartalnych przez Fundusz. Ze względów ostrożnościowych Bank nie wycenia certyfikatów, stworzony jest odpis 100% dla straconych papierów wartościowych. Żądania wykupu zostały częściowo uwzględnione w 2019r. i ich stan zmniejszył się z 70 tys. zł do 61 tys. zł. Bank poniósł koszt z tyt. straty na sprzedaży 1,2 tys. zł i przychód z tyt. rozwiązania odpisu w wysokości 7,7 tys. zł.
3. Jednostki uczestnictwa funduszu inwestycyjnego SGB-Bankowy wyceniane są okresowo na ostatni dzień roboczy każdego miesiąca i ogłaszana pierwszego dnia roboczego następnego miesiąca jest stopa zwrotu/cena jednostki. BS Inowrocław nabył w 2019r. za 6 mln zł j.u. SGB-Bankowego i sprzedał za 4 mln zł j.u., co przyniosło zysk z operacji finansowych w łącznej kwocie 91 674,19 zł. Aktualizacja dokonywana jest do dnia sprzedaży w powiązaniu z funduszem aktualizacji wyceny, gdyż są to papiery wartościowe długoterminowe. Ostatnia wycena z 30-12-2019r. za jedną j.u. wynosi 1170,07 zł. Wartość bilansowa j.u. na Subfunduszach na 31-12-2019r. wynosiła łącznie 4 004,36 tys. zł.

15 Ryzyko stopy procentowej w portfelu niehandlowym

Bank definiuje ryzyko stopy procentowej jako niebezpieczeństwo negatywnego wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy oraz bilansową wartość zaktualizowaną kapitału.

W ramach ryzyka stopy procentowej Bank wyróżnia następujące kategorie ryzyka:

- 1) ryzyko przeszacowania, wynikające z niedopasowania terminów przeszacowania pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
- 2) ryzyko bazowe, spowodowane niedoskonałą korelacją zmian stóp referencyjnych.

Pozostałe rodzaje ryzyka stopy procentowej tj. ryzyko krzywej dochodowości oraz ryzyko opcji klienta Bank uznaje jako nieistotne.

Bank przyjmuje, że zmiana stóp procentowych sama w sobie nie jest źródłem potencjalnych strat; narażenie na negatywne oddziaływanie na wyniki Banku związane jest w najistotniejszym stopniu z występującymi różnicami w wielkościach aktywów i pasywów przeszacowywanych w poszczególnych przedziałach oraz nierównomierną skalą zmian wysokości poszczególnych stóp referencyjnych.

Bank nie posiada portfela handlowego, wyznacza poziom ryzyka stopy procentowej tylko dla produktów zaliczanych do portfela niehandlowego.

W Banku występuje nadwyżka aktywów nad pasywami wrażliwymi na zmiany stóp procentowych, która wynosi 39,73% sumy bilansowej.

Spadek stóp procentowych o 200 punktów bazowych obniża wynik odsetkowy Banku o 3 246,00 tys. zł.

Spadek stóp procentowych o 200 punktów bazowych zmienia bilansową wartość kapitału o 544,14 tys. zł, tj. 0,86% funduszy własnych.

16 Polityka zmiennych składników wynagrodzeń

Bank Spółdzielczy w Inowrocławiu przyjął. „Politykę wynagradzania osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Inowrocławiu”.

Wprowadzenie i stosowanie Polityki wynagradzania ma na celu:

- 1) wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i niezachęcanie do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zatwierdzony przez Radę Nadzorczą akceptowalny ogólny poziom ryzyka,
- 2) wspieranie realizacji strategii zarządzania Banku i strategii zarządzania ryzykiem oraz ogranicza konflikt interesów,
- 3) ograniczenie ryzyka konfliktu interesów.

Bank realizuje Politykę wynagradzania z uwzględnieniem zasady proporcjonalności wynikającej z §29 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach tj. odpowiednio do formy prawnej w jakiej działa tj. spółdzielni, rozmiaru działalności, ryzyka związanego z prowadzoną działalnością, wewnętrznej organizacji oraz charakteru, zakresu i stopnia złożoności prowadzonej działalności.

Postanowień niniejszej Polityki wynagradzania nie stosuje się do członków Rady Nadzorczej Banku na podstawie § 25 ust.1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach. Członkowie Rady Nadzorczej otrzymują wynagrodzenie ustalone na zasadach określonych w „Polityce wynagradzania członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Inowrocławiu” i w wysokości wskazanej w uchwale Zebrania Przedstawicieli Banku, bez podziału na stałe i zmienne składniki wynagrodzenia.

Na system wynagrodzeń w Banku składają się:

- 1) stałe składniki wynagrodzenia (składniki obligatoryjne) obejmujące:
 - a) stałe wynagrodzenie miesięczne zależne od doświadczenia zawodowego i zakresu odpowiedzialności związanej z pełnioną funkcją określone w umowie o pracę,
 - b) dodatki do wynagrodzenia zasadniczego wynikające z regulacji wewnętrznych Banku, niezależne od wyników Banku,
 - c) świadczenia przewidziane przepisami Kodeksu pracy i innymi obowiązującymi przepisami,
- 2) zmienny składniki wynagrodzenia, który stanowi premia roczna.

Oceny efektów pracy członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza.

Rada Nadzorcza podejmuje decyzję co do przyznania i wypłaty zmiennych składników wynagrodzenia w oparciu o zasady ustalone w Polityce wynagrodzeń.

Podstawę przyznania i wypłaty zmiennych składników wynagrodzenia członkom Zarządu stanowi ocena wyników finansowych Banku i efektów pracy za okres trzech lat obejmujący rok miniony oraz dwa lata poprzedzające ten rok.

Łączna wartość wynagrodzeń z narzutami w Banku w 2019 roku osiągnęła poziom 4 239,96 tys. zł. W tym wynagrodzenia z narzutami członków Zarządu w roku 2019 osiągnęły poziom 1 368,67 tys. zł, z czego wynagrodzenie stałe z narzutami obejmowało kwotę 733,50 tys. zł, natomiast wynagrodzenie zmienne z narzutami 635,17 tys. zł.

17 Ryzyko płynności

Zarządzanie ryzykiem płynności zostało podzielone na dwa poziomy:

- zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej, w ramach którego:
 - komórka zarządzania „wolnymi środkami” odpowiada za zarządzanie płynnością krótkoterminową;
 - Punkt kasowy wraz z Centralą Banku odpowiadają za gromadzenie depozytów i udzielania kredytów;
- za zarządzanie ryzykiem, w ramach którego komórka monitorowania ryzyka odpowiada za identyfikację, pomiar, kontrolę i sprawozdawanie.

Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych, ich łączna kwota powinna stanowić co najmniej 80% pasywów ogółem. Bank posiada i aktualizuje w okresach rocznych plan pozyskiwania i utrzymywania depozytów.

Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania.

Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowym źródłem środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego;

W sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB, a także pozyskanie kredytu refinansowego w Narodowym Banku Polskim.

Bank jest członkiem Zrzeszenia SGB oraz Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB. W związku z tym, zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się zgodnie z zasadami ustalonymi w Zrzeszeniu i Systemie.

Bank Zrzeszający realizuje następujące zadania:

- 1) prowadzenie rozliczeń pieniężnych Banków Spółdzielczych,
- 2) zabezpieczanie Banków Spółdzielczych przed ryzykiem związanym z zakłóceniami w realizacji rozliczeń międzybankowych,
- 3) zabezpieczanie płynności śróddziennej dla Banków Spółdzielczych,
- 4) prowadzenie rachunków bieżących Banków Spółdzielczych,
- 5) udzielanie kredytów w rachunku bieżącym Bankom Spółdzielczym zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku Zrzeszającego,
- 6) gromadzenie nadwyżek środków Banków Spółdzielczych,
- 7) prowadzenie rachunków Minimum Depozytowego,
- 8) utrzymywanie aktywów płynnych stanowiących pokrycie środków Minimum Depozytowego,
- 9) wyznaczanie i utrzymywanie zagregowanego wymogu pokrycia płynności (LCR),

- 10) pośredniczenie w zakupie przez Banki Spółdzielcze papierów wartościowych w ramach limitów ustalonych przez Spółdzielnię,
- 11) przeprowadzanie „zagregowanych” testów warunków skrajnych i awaryjnych planów płynności,
- 12) wsparcie Banków Spółdzielczych w zakresie narzędzi analitycznych służących pomiarowi ryzyka płynności, w tym wyznaczanie krzywej krańcowego kosztu finansowania.

Jednostka zarządzająca Systemem Ochrony realizuje następujące zadania:

- 1) udzielanie pomocy płynnościowej Uczestnikom, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Systemie Ochrony,
- 2) wyznaczanie minimalnego zasobu aktywów płynnych w Systemie Ochrony (m.in. poprzez aktualizację kwoty Minimum Depozytowego),
- 3) ustalanie limitów ryzyka płynności w Systemie Ochrony;
- 4) monitorowanie poziomu płynności Uczestników na zasadzie indywidualnej i zagregowanej,
- 5) prowadzenie wymiany informacji o ryzyku płynności pomiędzy Uczestnikami,
- 6) opracowanie procedur wzorcowych dotyczących zarządzania ryzykiem płynności.

Nadwyżki środków niewykorzystane na działalność kredytową lub nie przeznaczone przez Bank na zakup innych aktywów (w tym aktywów płynnych) gromadzi Bank Zrzeszający.

Bank może w inny sposób zagospodarować nadwyżkę środków tylko za zgodą Banku Zrzeszającego.

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank wykazywał nadwyżkę płynności, aby regulacyjne miary płynności nie spadły poniżej wymaganego minimum:

Tabela 29. Nadwyżka aktywów płynnych

<i>Nazwa nadwyżki</i>	<i>Wartość nadwyżki w tys. zł.</i>
LCR ponad minimum – nadwyżka aktywów płynnych	19 291,52

Tabela 30. Wielkość miar płynności oraz wskaźnika LCR

<i>Nazwa</i>	<i>Wielkość</i>	<i>Obowiązujący poziom</i>
Nadzorcza miara płynności długoterminowej (NSFR)	168%	111%
Wskaźnik LCR	204%	100%

Urealniona luka płynności dla pierwszych trzech przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności przedstawiają się następująco:

Tabela 31. Urealniona luka płynności

<i>Przedział płynności</i>	<i>do 1 miesiąca</i>	<i>od 1 do 3 miesięcy</i>	<i>od 3 do 6 miesięcy</i>
Luka bilansowa prosta	51 961,81	- 27 930,84	- 11 987,81
Luka bilansowa skumulowana	59 958,38	- 11 330,36	5 364,22

Globalna luka płynności wyniosła 1,23 z pozabilansem i 1,24 bez pozabilansu.

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank posiadał możliwość skorzystania z następujących, dodatkowych źródeł finansowania:

Tabela 32. Rodzaje dodatkowych źródeł finansowania

<i>Rodzaj</i>	<i>Kwota</i>	<i>Warunki dostępu</i>
otwarte niewykorzystane limity kredytu w rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym	0,00	w ciągu 1 dnia
otwarty niewykorzystany limit kredytu rewolwingowego w Banku Zrzeszającym	0,00	w ciągu 1 dnia
pożyczka płynnościowa z Funduszu Pomocowego	62 552 tys. zł.	w sytuacji awaryjnej
lokata płynnościowa ze środków Minimum Depozytowego	161 117 tys. zł	w sytuacji awaryjnej

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

- niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyływów pieniężnych Banku,
- nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów,
- znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych Banku,
- konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- wadliwe plany awaryjne płynności nie uwzględniające szokowych zachowań klientów,
- niski stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej Banku,
- niewystarczające fundusze własne do finansowania aktywów strukturalnie nie płynnych,
- ryzyko reputacji.

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące.

Bank ograniczania ryzyka płynności poprzez:

- stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,
- systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,
- przystąpienie do Systemu Ochrony SGB, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,
- utrzymywanie Minimum Depozytowego w Banku Zrzeszającym,
- określanie prognoz nadwyżki z uwzględnieniem dodatkowego bufora płynności.

Głównymi pojęciami stosowanymi w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności są:

- 1) baza depozytowa – zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych, z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym,
- 2) depozyty – baza depozytowa oraz zobowiązania terminowe i bieżące wobec instytucji rządowych lub samorządowych oraz podmiotów finansowych, z wyłączeniem banków;
- 3) płynność dzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych na zamknięcie dnia;
- 4) płynność bieżąca – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni;
- 5) płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
- 6) płynność średnioterminowa – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
- 7) płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;
- 8) bufor płynności – oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem, „horyzoncie przeżycia”.

Bank wykorzystuje wyniki testów warunków skrajnych do: planowania awaryjnego, wyznaczania poziomu limitów, szacowania kapitału wewnętrznego, zmiany polityki płynnościowej Banku.

Awaryjne plany płynności zostały zintegrowane z testami warunków skrajnych poprzez wykorzystywanie testów warunków skrajnych jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynnościowy.

W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniom na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów nieobciążonych lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:

- 1) sprzedaż wysokopłynnych aktywów (aktywa nieobciążone) lub zaciągnięcie kredytów zabezpieczonych tymi aktywami,
- 2) dodatkowe źródła finansowania w postaci:
 - a) wykorzystania przyznanych linii kredytowych,
 - b) sprzedaży innych aktywów, w tym kredytów,
 - c) pozyskania niezabezpieczonego finansowania z Banku Zrzeszającego,
 - d) pozyskania pożyczki płynnościowej ze Spółdzielni.

Do aktywów nieobciążonych mogą być zaliczane aktywa, które spełniają wszystkie z wymienionych warunków:

- 1) brak obciążeń,
 - 2) wysoka jakość kredytowa,
 - 3) łatwa zbywalność,
 - 4) brak prawnych, regulacyjnych i operacyjnych przeszkód do wykorzystania aktywów w celu pozyskania środków,
 - 5) sprzedaż aktywa nie oznacza konieczności podejmowania nadzwyczajnych działań.
- Bank utrzymuje aktywa nieobciążone (liczone według wartości bilansowej) na poziomie równym lub wyższym od wyznaczonego bufora płynności.

Z zakresu ryzyka płynności w Banku funkcjonuje system informacji zarządczej, który pozwala Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów,
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności,
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji,
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

Raporty z ryzyka płynności dla Prezesa Zarządu sporządzane są z częstotliwością przynajmniej miesięczną, dla Zarządu Banku z częstotliwością przynajmniej kwartalną, a dla Rady Nadzorczej z częstotliwością przynajmniej półroczną.

System informacji zarządczej z zakresu ryzyka płynności zawiera m.in. dane na temat:

- 1) struktury źródeł finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów,
- 2) stabilności źródeł finansowania działalności Banku, w tym oceny zagrożeń wynikających z nagłego wycofania depozytów internetowych i mobilnych, a także depozytów dla których Bank stosuje ponadprzeciętne stawki oprocentowania,
- 3) stopnia niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych;
- 4) wpływu pozycji pozabilansowych na poziom ryzyka płynności,
- 5) poziomu aktywów nieobciążonych,
- 6) analizy wskaźników płynności,
- 7) wyników testów warunków skrajnych,
- 8) ryzyka związanego z płynnością długoterminową,
- 9) wyników testów warunków skrajnych,
- 10) stopnia przestrzegania limitów.

18 Dźwignia finansowa

Wskaźnik dźwigni finansowej oblicza się jako miarę kapitału Tier 1 podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej i wyraża się jako wartość procentową. Miara ekspozycji całkowitej jest sumą wartości ekspozycji z wszystkich aktywów i pozycji pozabilansowych nieodliczonych przy wyznaczaniu miary kapitału.

Tabela 33. Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni

Lp.*	Pozycja	Kwota
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	377 003,62

6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	4 761,63
7	Inne korekty	-12,37
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	381 752,88

*) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 roku ustanawiającym standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji

Tabela 34. Ujawnienie wskaźnika dźwigni

Lp.	Pozycja	<i>Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych</i>
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	377 003,62
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	-12,37
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	376 991,25
Inne pozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	10 708,02
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	- 5 946,39
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17-18)	4 761,63
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	62 969,68
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a, EU-19b)	-385,50
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	16,49

Tabela 35. Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych

Lp.	Pozycja	<i>Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych</i>
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych) w tym:	377 003,62
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	0,00
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego w tym:	377 003,62
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	2 088,52
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego których nie traktuje się jak państwa	28 081,60
EU-7	Instytucje	167 745,26
EU-8	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	79 444,04
EU-9	Ekspozycje detaliczne	29 654,31
EU-10	Przedsiębiorstwa	32 976,06

EU-11	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	7 494,56
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa nie generujące zobowiązania kredytowego)	29 519,27

Informacje jakościowe

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank klasyfikuje do ryzyk nieistotnych; zarządzanie tym rodzajem ryzyka odbywa się w ramach ryzyka kapitałowego – w oparciu o zatwierdzoną w Banku Strategię zarządzania i planowania kapitałowego.

Takie podejście wynika z faktu, że Bank do obliczania aktywów ważonych ryzykiem stosuje metodę standardową (co ogranicza nadmierną możliwość wykorzystywania niższych wag ryzyka). W związku z tym zachowanie odpowiednich współczynników kapitałowych, powoduje, że wskaźnik dźwigni utrzymuje się również na bezpiecznym poziomie.

19 Kontrola wewnętrzna

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach). Celem ogólnym systemu kontroli wewnętrznej w Banku jest zapewnienie:

- skuteczności i efektywności działania Banku,
- wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
- przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
- zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Na **pierwszą linię obrony** składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank.

Na **drugą linię obrony** składa się:

- zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie,
- komórka do spraw zgodności,
- niezależna komórka kontroli wewnętrznej/ ds. testowania pionowego.

Trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB.

Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w ramach realizowanych czynności odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują (poziomo lub pionowo) przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.

Poszczególne linie obrony, w ramach systemu kontroli wewnętrznej są odpowiedzialne za:

Pierwsza linia obrony odpowiedzialna jest m.in. za projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami.

Druga linia obrony odpowiedzialna jest w szczególności za:

- monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych,
- przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych,
- ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych,
- matrycę funkcji kontroli,
- prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych,
- raportowanie znaczących i krytycznych nieprawidłowości.

Trzecia linia obrony odpowiedzialna jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.

W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania pionowego poprzez jednoznaczne wyodrębnienie linii obrony oraz niezależność monitorowania poziomego poprzez rozdzielenie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danej linii. Za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca, testowanie) w ramach danej linii odpowiedzialni są wyznaczeni pracownicy, w tym kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych. Za monitorowanie pionowe pierwszej linii obrony przez drugą linię obrony odpowiada Stanowisko ds. kontroli wewnętrznej.

Mechanizmy kontrolne przyjęte w Banku wbudowane są w funkcjonujące w Banku procesy, czynności, w codzienną działalność operacyjną Banku. Mechanizmy kontrolne przyjęte na poziomie wszystkich linii obrony spełniają rolę:

- 1) prewencyjną – zapobieganie nieprawidłowościom,
- 2) detekcyjną – wykrywanie nieprawidłowości,
- 3) korekcyjną – korygowanie nieprawidłowości.

W Banku stosuje się mechanizmy kontrolne:

- 1) automatyczne (wbudowane w systemy informatyczne, najczęściej wymuszające lub uniemożliwiające pewne działania),
- 2) półautomatyczne,
- 3) manualne.

Wszystkie mechanizmy znajdują odzwierciedlenie w procedurach różnego szczebla – zarówno politykach, jak i procedurach operacyjnych stosowanych przez pracowników niższego szczebla. Tym samym stanowią kluczowy element definiujący pożądane zachowania w ramach pierwszej i drugiej linii obrony. Stosowanie zapisów procedur w praktyce jest monitorowane w ramach testów pionowych i poziomych.

W szczególności Bank stosuje następujące mechanizmy kontrolne:

- Procedury,
- Podział obowiązków,
- Autoryzacja,

- Kontrola dostępu,
- Kontrola fizyczna,
- Proces ewidencji operacji finansowych i gospodarczych,
- Inwentaryzacja,
- Dokumentowanie odstępstw,
- Wskaźniki wydajności,
- Szkolenia,
- Samokontrola.

Szczegółowy opis wskazanych mechanizmów znajduje się w Matrycy funkcji kontroli.

Jednym z mechanizmów kontrolnych jest ich niezależne monitorowanie (poziome i pionowe). Bank posiada mechanizmy kontrolne wskazane powyżej, a kluczowe z nich niezależnie monitoruje - ich skuteczność - poprzez testy pionowe lub testy poziome - lub jedno i drugie. Im bardziej kluczowy jest dany mechanizm kontrolny w procesie uznanym za istotny, tym częściej i skuteczniej (na większej próbie) jest przedmiotem monitorowania pionowego. Kluczowe mechanizmy kontrolne przypisane są procesom istotnym.

Rada Nadzorcza Banku na posiedzeniu nr 3/2020 w dniu 24 czerwca 2020r. dokonała oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Inowrocławiu za rok 2019. Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej oceniony zostaje jako skuteczny i adekwatny o czym świadczy umiarkowany poziom ryzyka stwierdzonych nieprawidłowości. Mechanizmy kontrolne są odpowiednio zaprojektowane, wdrożone i w wystarczający sposób ograniczają zidentyfikowane ryzyka. Wykryte nieprawidłowości nie miały wpływu na wyniki finansowe Banku oraz ryzyko reputacji. Uwzględniając osiągnięte przez Bank Spółdzielczy w Inowrocławiu wyniki, stabilność posiadanych funduszy własnych, systematyczny rozwój prowadzonej działalności oraz wynik kontroli zewnętrznych należy stwierdzić, iż działający w Banku system kontroli wewnętrznej jest właściwy i wystarczający. System kontroli wewnętrznej w 2019 roku uznaje się za sprawny i skuteczny, adekwatny do potrzeb, dostosowany do struktury organizacyjnej oraz wielkości i profilu ryzyka.

20 Aktywa obciążone/nieobciążone

Tabela 36 Aktywa nieobciążone (dane w tys. zł)

Aktywa		Wartość bilansowa aktywów obciążonych	Wartość godziwa aktywów obciążonych	Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń	Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń
		010	040	060	090
010	Aktywa Banku			372 643,38	
030	Instrumenty udziałowe			8 503,76	
040	Dłużne papiery wartościowe			15 237,87	
120	Inne aktywa			348 901,75	

Ekspozycja nieobsługiwana (NPE) – ekspozycja, która spełnia jedno z poniższych kryteriów:

- istnienie zaległości przeterminowanych w wykupie instrumentu przekraczające 90 dni,
- szacowane małe prawdopodobieństwo wywiązania się w całości przez dłużnika ze zobowiązań bez konieczności realizacji zabezpieczenia niezależnie od istnienia przeterminowanych kwot lub liczby dni przeterminowania,
- przeklasyfikowanie ekspozycji do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe”, „stracone” z innych tytułów, niż opisane powyżej,
- ekspozycja, w przypadku której stwierdzono przesłanki trwałej utraty wartości;

Ekspozycja restrukturyzowana (FBE) – ekspozycje, w przypadku których podjęto działania restrukturyzacyjne:

- ekspozycje, w których ze względu na trudności finansowe, skutkujące brakiem spełnienia warunków umowy zastosowano zmiany pierwotnych założeń spłaty kredytu lub inne ułatwienia,
- ekspozycje refinansujące, udzielane w celu całkowitej lub częściowej spłaty innych zobowiązań, których dłużnik nie mógł spłacić na pierwotnie ustalonych warunkach,
- ekspozycje dłużników, którzy skorzystali z klauzul umownych, umożliwiających zmianę warunków spłaty zobowiązania, a które to ekspozycje byłyby przeterminowane, co najmniej 30 dni gdyby nie skorzystano z tych klauzul.

Tabela 37. Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych

Wyszczególnienie	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna ekspozycji			Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw	
	Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane	Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane		Obsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	Nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych
			W tym ekspozycje dotknięte utratą wartości		
Kredyty i zaliczki					
Banki centralne					
Instytucje rządowe					
Instytucje kredytowe					
Inne instytucje finansowe					
Przedsiębiorstwa niefinansowe	245,73	390,1	390,1	245,73	390,1
Gospodarstwa domowe	1 572,14			446,28	
Dłużne papiery wartościowe					
Udzielone zobowiązania do udzielenia pożyczki					
Łącznie	1 817,87	390,1	390,1	692,01	390,1

Tabela 38. Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania

Wyszczególnienie	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna								
	Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane					
	Razem	Nieprzeterminowane lub przeterminowane ≤ 30 dni	Przeterminowane > 30 dni ≤ 90 dni	Razem	Małe prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych albo przeterminowanych ≤ 90 dni	Przeterminowane > 90 dni ≤ 180 dni	Przeterminowane > 180 dni ≤ 1 rok	Przeterminowane > 1 rok ≤ 5 lat	W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania
Kredyty i zaliczki	170 711,55	170 711,55							
Banki centralne	0,00								
Instytucje rządowe	23 639,34	23 639,34							
Instytucje kredytowe	0,00								
Inne instytucje finansowe	3 448,56	3 448,56							
Przedsiębiorstwa niefinansowe	56 026,31	56 026,31		8 661,85	632,30		721,21	7 308,34	8 661,85
w tym MŚP	51 340,80	51 340,80		8 661,85	632,30		721,21	7 308,34	8 661,85
Gospodarstwa domowe	85 787,01	85 786,99	0,02	1 666,79	1 559,39		0,94	106,46	1 666,79
Dłużne papiery wartościowe	15 237,87	15 237,87							
Łącznie	354 850,64	354 850,62	0,02	10 328,64	2 191,69		722,15	7 414,81	10328,64

Tabela 39. Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy.

	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna		Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw	
	Ekspozycje obsługiwane	Ekspozycje nieobsługiwane	Ekspozycje obsługiwane – skumulowana utrata wartości i rezerwy	Ekspozycje nieobsługiwane – skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego i rezerw
Kredyty i zaliczki	170 711,55			
Banki centralne	0,00			
Instytucje rządowe	23 639,34			
Instytucje kredytowe	0,00			
Inne instytucje finansowe	3 448,56			
Przedsiębiorstwa niefinansowe	56 026,31	8 661,85	20,24	6 576,87
w tym MŚP	51 340,80	8 661,85	20,24	6 576,87
Gospodarstwa domowe	85 787,01	1 666,79	246,45	540,93
Dłużne papiery wartościowe	15 237,87			
Łącznie	354 850,64	10 328,64	266,69	7 117,80

Tabela 40 Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowania egzekucyjne

	Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie	
	Wartość w momencie początkowego ujęcia	Skumulowane ujemne zmiany
Rzeczowe aktywa trwałe	0	0
Inne niż rzeczowe aktywa trwałe	0	0
Nieruchomości mieszkalne	0	0
Nieruchomości komercyjne	0	0
Ruchomości (samochody, środki transportu itp.)	0	0
Kapitał własny i instrumenty dłużne	0	0
Pozostałe	0	0
Łącznie	0	0

Zakres powyższych informacji o charakterze ilościowo – jakościowym przygotowany został przez:

Zespół ds. Analiz Ryzyka

Główną Księgową

Stanowisko ds. Kadr i Administracji

Stanowisko ds. Zgodności

Stanowisko ds. Kontroli Wewnętrznej

Inspektor
Grzegorzewicz
Specjalista
Zabela Stępniewska
Katarzyna Radek

INSPEKTOR
Joanna Zacharczyk-Misz
Inspektor
Gacka
Ewa Gacka

BANK SPÓŁDZIELCZY
W INGWROŚLAWIU

Prezes Zarządu
Beata Wierzbicka-Skroś

Wiceprezes Zarządu
Joanna Kłosowska-Flétrzak

Wiceprezes Zarządu
Magdalena Wiśniewska